

No. 200

Teniu a les vostres mans el
Número 200 de SIÓ;
per això la nostra alegria i la nostra
felicitaçió a tots.

Foto: Ricard Creus

EXTRAORDINARI

*«Eus hem volgut
vestir de Festa,
perquè en tenim un
motiu prou primordial
per celebrar-ho.»*

(de l'Editorial)

Núm. 200 – Any 17

AGRAMUNT, octubre de 1980

SIO - Butlletí Informatiu Municipal

Director: Joan Puig i Ribera
Subdirector: Jaume Cuñat i Mata

Redactors: Josep Bertran, Pasqual Castellà
Jaume Cots, Oriol Colomer, Josep M.ª Lluch,
Pere Mora, Jordi Padullés, fotog Ricard Creus

Col·laboradors: Miquel Aguilà, Ramon Creus,
Jaume Brils, Joan Novell, Lluís Pons,
Deudat Pont i Guillem Viladot

*Edita: Ajuntament d'Agramunt (Lleida)
Impremta G. Vicens - Guimerà, 15
Agramunt*

*Redacció i Administració
Carrer la Plaça, 1 Apartat Correus 10
Agramunt (Lleida)*

Subscripció anual: Espanya 400 ptes.

Estranger 450 ptes.

Número solt 40 ptes.

Dipòsit Legal: L. 138-1964

Publicitat contractada anual:

Una pàgina 3000 ptes. al mes

1/2 » 1500 »

1/4 » 750 »

1/8 » 400 »

Anuncis solts, 50 % d'augment

Ajut especial: 1000 ptes. a l'any

Per a subscripcions i anuncis poden
dirigir-se a la Llibreria

Gaspar Vicens - Tel. 39 09 79

o bé a Pere Mora - Tel. 39 03 81

Jaume Cots - Tel. 39 01 32

La Redacció, manifesta la no obligatorietat d'acceptar totes i cada una de les col·laboracions rebudes.

Per altra banda, la publicació dels articles signats, no significa l'acceptació implícita del seu contingut per part de l'equip redactor.

Es recorda que els treballs que enviïn els col·laboradors a SIO, han d'anar escrits en paper blanc, en una sola cara del full i a màquina a doble espai, signats i amb l'adreça; si bé, es publicaran amb pseudònim, sempre que els autors vulguin. Es prega també, que no passin de foli i mig

Els escrits que arribin a SIO, perquè puguin sortir publicats en el mes de data de la revista, han d'ésser presents a la redacció (Apartat, 10) abans del dia 25 del mes anterior.

SUMARI:

Agenda	Pàgina 3
Editorial	3
El lector opina	4
Cal ser el que som	5
L'experiència de Sió	6
Comarca, Sió, Museu, Arxiu	6
Història i anecdotari	7
Escola pública - Escola privada	8
La lectura i la televisió	9
Noticiari de la Ribera del Sió	10
Comarca - Max Cahner	11
Què és? Que representa?	12
Un testimoni i un homenatge	15
En motiu del número 200	16
Suplement núm. 12 - La Carta de Població	17-24
Breu recordatori de Sió	25
L'11 de Setembre	26
Proses foixianes	29
L'alpinisme	30
Informació esportiva	31
Records	32
Renaixement de la Festa Major	33
El Museu un èxit cultural	35
Plantes per a remei a la Ribera del Sió	37
Moviment demogràfic	37
L'Ajuntament informa	38-39
Som a Riella: El senyor Josep Maria	40

FUNERARIA

J. IORNÉ

Exclusiva de tots els serveis de **OCASO, S. A.**

Avda. Catalunya AGRAMUNT Tel. 39 08 62

AGENDA

SETEMBRE

diumenge, 7 — MUSEU MUNICIPAL

Creat pel Consell Municipal del Patrimoni Cultural, aquest mati s'han inaugurat les dependències del Museu Municipal - ja amb algunes peces exposades-, amb una exposició fotogràfica del Patrimoni Arquitectònic de la Ribera del Sió i amb l'assistència d'autoritats locals, representants dels Municipis de la Comarca, d'autoritats provincials i de la Generalitat. Els actes han estat: Projectió d'un visual (al cinema Avinguda IV) sobre aquest Patrimoni Arquitectònic, una visita als llocs més representatius del Patrimoni Agramuntí i la dita inauguració del Museu, situat en la plaça del Mercat i en el mateix edifici del mercat -en un soterrani-cripta que allí hi ha i que estava oblidat- el qual, una vegada arreglat, sembla com si hagués estat bastit per aquesta finalitat. L'exposició es podrà visitar al llarg de la setmana

Dijous, 11 — **MÉS QUE MAI UN SOL POBLE**

Aquesta és la crida de les forces polítiques parlamentàries en la Diada Nacional de Catalunya d'enguany en què, per primer cop, aquest onze de setembre, és festa oficial arreu de Catalunya. Enguany, als agramuntins, s'ens ha barrejat aquesta Diada amb la vigília de la Festa Major, el que ha portat que, la Cantada d'Havaneres i els altres actes organitzats, es dilueixin enmig de les dues festes, però sí que en donen fe, les senyeres als balcons.

GUÀRDIA MUNICIPAL

Avui ha començat a exercir els seus serveis un guarda municipal, dedicat, entre altres, als problemes de circulació i aparcaments (que prou falta hi feia). Ens informem que els primers dies no hi haurà moltes i sols avisos. Li desitgem sort i encert en la seva problemàtica tasca.

Diumenge, 14 — **FESTA MAJOR**

En una valoració ràpida d'aquesta Festa Major -dies 12, 13 i 14- podem dir que el temps ha estat magnífic i molt nombrosa la quantitat de gent forastera que ha vingut, el que ha portat que tots els actes, tant públics com privats, hagin estat molt concorreguts. La novel·la d'enguany ha estat que, de nou, hem tingut envelat -molt gran i amb coberta metàl·lica-, situat en uns terrenys confluència dels passeig Nou i Joaquim Brufau.

Els membres de la Creu Roja local, han aprofitat el dia d'avui per fer la Festa de la Bandereta, amb una excel·lent recaptació.

dilluns, 15 — **COMIATS I BENVINGUDA**

Els comiats són per als membres de la redacció: Josep M.ª Pijuan i Oriol Colomer, que ens han deixat. El primer per anar a complir amb el servei militar. En quant al segon, els seus deures de professional de l'ensenyança l'han destinat a l'Institut de Calella. Sort per ambdós, en les seves destinacions!

La benvinguda és per Ricard Creus, que després de complir amb els seus deures militars, s'incorpora, de nou a SIO en les seves tasques de fotògraf.

TELEFONS

Als pobles agregats d'Agramunt: Almenara i Mafet, a la fi, els ha instal·lat aquest servei la Cia. Telefònica. Almenara, de moment, sols en disposa d'un. A Mafet, en tenen tots els qui l'han sol·licitat.

CARRETERA

Amb un bon reg asfàltic, ja està arreglada la, fins ara, tan dolenta carretera de Les Puelles.

dijous, 18 — **GUARDERIA**

En unes dependències de les Escoles, ha iniciat les seves tasques una guarderia per els infants de 3 a 4 anys. El seu funcionament ha estat possible gràcies a l'estreta col·laboració entre els pares, que es fan càrrec del professorat, i l'Ajuntament, que ho fa dels locals i el manteniment.

Segueix a la plana 14

EDITORIAL

Ens hem volgut vestir de festa, perquè en tenim un motiu prou primordial per celebrar-ho. I diem «vestir-nos de festa» al fet significatiu i important de duplicar les col·laboracions de «SIO», de fer un extraordinari. I parlem d'un «motiu primordial per celebrar-ho», perquè ens adonem que hem arribat al quilòmetre 200; fita que, per si mateixa, no vol dir res, però que ens assenyala 199 que s'han anat trobant al llarg de la ruta d'aquests 17 anys.

Ho direm, també, sense embuts ni metàfores: teniu a les vostres mans el número 200 de «SIO» i d'això ens n'alegrem, perquè indica que hi ha hagut una continuïtat en una cosa nostra —volem dir, de tot el poble i de tota la Ribera— i que comença a ser important.

La continuïtat la referim en l'aventura que, mes rera mes i alguns cops amb retard i altres puntualment, el butlletí «SIO» ha anat fent la seva aparició. Continuïtat de publicació que contrasta amb el reemplaçament que hi ha hagut al llarg dels dies de redactors i col·laboradors. «SIO» ha estat, és encara, una cursa de relleus que continua: d'aquí la nostra felicitació i la nostra alegria!

Volem recordar-nos i donar les gràcies a tots els que heu participat en la «cursa» de «SIO», ja sigui fent de directores, de redactors, de col·laboradors, d'informadors o de senzills —i no per això menys importants— lectors. Penseu que no volem pas que ningú es retiri definitivament de la seva posició, ans esperem que més d'un i més de dos podreu rellevar els cansats; perquè us serem francs, de cap manera desitgem que «SIO» s'acabi amb l'equip actual, sinó que esperem que continuï amb altres i altres equips i, per això, cal que de tant en tant uns bons relleus empenyin amb nova sang i noves idees.

Estem contents pel quilòmetre 200, tanmateix us hem de confessar que ja ens impacientem pel 201, 202, 203... puix aconseguir aquestes metes encara serà més difícil i, alhora, més important.

El lector opina...

INCIVISME

Sr. Director:

Si als d'Agramunt ens diguessin el que volem per la nostra Vila possiblement que demanaríem el mateix que un altre ciutadà desitjaria per la seva; encara que algunes vegades, millor fóra que no tinguéssim el que ja tenim. Es deplorable el poc civisme que en algun cas tenen algunes persones.

Era un dia del mes de maig quan en passar pel pont de l'Avinguda de Catalunya, vaig veure que una pedra de la barana estava totalment arrencada. Ignoro com es produí tal fet però asseguraria que no va ésser amb una puntada ni amb un cop de puny. L'esmentada pedra estigué al seu lloc uns tres dies i, de sobte, desaparegué. Tots sabem que les pedres no caminen i que de vent no n'havia fet per emportar-se-la, per tant, fa suposar que no podia ésser massa lluny, sortosament estava descansant al fons del riu. Dir que la hi van tirar pot ésser una mica atrevit i algú es podria molestar, per tant, diré que l'ajudaren a baixar.

Encara no fa un any que amb molt goig es celebrà la festa de l'arbre; si doneu un volt pel passeig podreu observar que alguns ja estan trencats i dintre de poc si no s'hi posa remei podria donar-se el cas que s'hagués de repetir la diada.

El dia dotze d'agost aparegué trencada al mig del Sió una rama d'arbre bastant grossa. El jove que la va trencar (i dic jove perquè aquí toco de peus a terra) demostrà ser bastant valent encara que moltes vegades valdria la pena de no ser-ne tant i tenir més afecte al poble.

Ultimament es fa una mica difícil el deixar els cotxes i motocicletes aparcats als carrers degut que certs individus es dediquen a fer certes malifetes el qual ocasiona forts disgustos als seus propietaris.

No sóc partidari d'arreglar les coses a cop de garrot, i potser tots en som una mica responsables del que passa, però sí que m'agradaria que, tal com ja es comença a fer per part de l'autoritat, de primer s'avisi i si ni així es pot crear una desitjada responsabilitat cívica en tots sentits, sí que llavors es prenguin serioses mesures que d'una manera indiscriminada ens ajudin a tots a ser millors i més solidaris.

Cordialment,

Paulí RIBERA i MARQUILLES

ENTORN L'INSTITUT

—Creieu que rutila bé l'Institut?

—Es normal que aquest estiu hi hagi hagut tants suspensos?

—Conèixeu l'absentisme d'alguns professors?

—Teniu idea de quants professors del curs passat, pensen quedar-se?

—Us imagineu quants alumnes "pilers" hi ha?

—Per què el nivell general és baix?

—L'associació de pares, se'n preocupa d'aquests problemes?

—Sabeu si en aquesta associació està representada la comarca?

No penso pas dir-vos les contestes (no les sé), ni tampoc demostrar-vos el tipus de personalitat i l'interès per l'Institut, a partir del número de contestes positives i negatives. Solament vull fer un crit d'atenció, a veure si amb els tres estaments coordinats (pares, professors i alumnes) pot millorar l'Institut.

Per això, crec important, que cal conèixer la realitat de l'Institut i que havent-hi un òrgan d'expressió com tenim, es formi una mena de grup d'alumnes per a informar de les activitats, incidències... Quan les altres parts no coincideixin en els seus punts de vista, ja es cuidaran d'expressar aquí la seva opinió.

Penso que del grup, podrien sortir noves idees i proposo com a anticipació, la formació d'una associació d'ex-alumnes. Ho trobo interessant, per a informar els qui estan als últims anys a l'Institut, i no han decidit què fer, si continuar estudiant o treballar.

JMC

Confeccions AGRAMUNT

Avda. M. Jolonch, 44 Tel. 39 00 17

Electricitat ALBAREDA

Pl. Mercadal, 9 Tel. 39 08 04

Pastisseria i Forn BARÓ

Sió, 12 Tel. 39 07 09

Lampisteria J. BARRIL

Pl. Amball, 56 Tel. 39 06 70

Bar BLANC i NEGRE

Avda. J. Mestres, 28 Tel. 39 07 02

Motos BOVET

Carrer Institut Tel. 39 09 99

MAGATZEMS COTS

Plaça Mercadal Tel. 39 01 32

FERRETERIA ESCOLÀ

Guimerà, 3 Tel. 39 01 65

Mobles ESCOLÀ

Avda. M. Jolonch 28 Tel. 39 07 85

Material Construcció A. ESTEVE

Avda. M. Jolonch, 6 Tel. 39 02 60

FOTOS FONT

Sió, 31 Tel. 35 01 34 Seu d'Urgell

Bar FRANKFURT del Sió

Pl. Pou, 22

Planxisteria GARCIA

Carrer Institut, 12 Tel. 39 07 56

SABATERIA HUGUET

Pl. Església, 7 Tel. 39 06 63

Carnisseria JORDINA

A. Guimerà, 26 Tel. 39 00 37

Torrans i Pastisseria A. LLUCH

Pl. Pou, 1 Tel. 39 00 30

QUEVIURES MORA

Sant Joan, 42 Tel. 39 03 81

Sastreria-Confeccions NOGUERA

Sió, 8 Tel. 39 02 14

Queviures Cal PANTON

Avda. J. Mestres Tel. 39 01 41

Electricitat i Fontaneria P. RIERA

Travessia Aspi, 5 Tel. 39 07 14

TORRONS ROIG

Avda. M. Jolonch Tel. 39 02 23

Taller Miquel ROVIRA

Avda. A. Ros, 24 Tel. 39 07 86

Panyeries SABADELL

A Guimerà Tel. 39 00 54

Queviures R. SERA

Sant Joan, 3 Tel. 39 01 85

Esparteria Josep M. TORRES

Sió, 35 Tel. 39 08 39

Rafael VALLVERDÚ

l'Hospitalet de Llobregat

CAL SER EL QUE SOM

La nostra publicació SIO és un exemple de continuïtat dins la història local. Més encara: es podria assegurar que és un exemple nacional de com l'esforç iniciat per uns homes pot ser continuat per uns altres, malgrat que la seva ideologia sigui diferent o bé oposada. Agramunt ha donat un testimoni de com l'empresa encesa en una època ben reculada, i no pas il·lustrada per gaires llibertats, pot ser atesa actualment.

Aquesta exemplaritat de la nostra vila en aquest cas concret de SIO l'exposava l'altre dia al president Pujol com una referència a tenir en compte a les grans ciutats. Textualment li deia que si nosaltres fem l'esforç de continuar una obra iniciada fa temps, i de donar-li un contingut actual, per què això no és possible de fer-ho en una gran ciutat on els medis econòmics són infinitament superiors?

Quan s'arriba de terres llunyanes, fa pena de veure com a Catalunya tota la premsa de difusió massiva, no és catalana. Excepció de l'AVUI, tot s'escriu en castellà. Per què? Quan s'arriba de fora sembla que la raó és una: no existeix una resposta veritable al nostre fet cultural. Més ben dit: en arribar de lluny sembla ser que, cara a la premsa, la nostra cultura és una «realitat» domèstica.

Els qui ens hem atipat d'escriure sense cobrar ni cinc cèntims, pensant que ho féiem com un servei al país, pensem que ja és hora que siguin els estaments poderosos els qui donin sortida normal a una cultura que s'està asfixiant perquè el poder sembla haver-li girat l'esquena, i no em refereixo al poder institucionalitzat, sinó al poder que domina la societat.

Diuen que no hi ha diners. Cert? A les grans ciutats no hi ha diners? El que passa és que el

diner vol diner, i com que la cultura no és sempre rendable, s'abandona. Quan nosaltres hem fet possible els dos-cents números de SIO, ens irrita de veure com en les grans ciutats, i més si són Cap i Casal, es moren publicacions «castellanes» i no en surt cap en català que pugui ser un testimoni reexit de la nostra realitat cultural. Perquè una cosa és certa: malgrat el poder real s'esconilla de fer mals negocis, la cultura del país és una realitat que queda ben palesada amb els llibres. Però els llibres no ho poden tot: calen diaris, revistes i, en un altre aspecte, cal televisió.

Jo, en tant que un dels cofundadors de SIO, sento un orgull molt endinsat en contemplar com, el nostre esforç, que ara és continuació de l'esforç de molts anys, pot presentar-se com un exemple de fermesa, de fe i de prestigi a tot un president de la Generalitat. SIO no té tothom a favor seu. Ja ho sabem. Però jo sé que, d'amagatotis, molts dels qui l'han menystingut entre nosaltres, se n'han vanagloriat quan, els qui el fem i l'hem fet, no els podem sentir.

SIO és una empresa bella perquè dóna la solfa odient de com la cultura —que de moment és deixar mostra del que anem fent— és una preocupació constant d'uns quants agramuntins que, malgrat la heterogenitat ideològica, combrega en l'afany de la fidelitat.

Els qui, com jo, tenim accés en el fet cultural nacional, sabem molt bé que aquest no és possible sense que no sigui una suma de fets petits, locals i entusiastes. I això és cert. I tant, que podríem assegurar que avui, com sempre, l'esperança de l'avenir català és als pobles, és al camp. I SIO n'és un petit puntal.

Guillem Viladot

L'experiència de «SIO»

Entre tots els companys de la redacció decidírem que seria convenient per commemorar l'aparició del número 200, que tots, al marge dels nostres treballs habituals, escrivíssim un article. Cercant alguna motivació, algun tema, hom, quasi sense adonar-se'n, ha anat repassant els anys transcorreguts des de la primera col·laboració al començament de la dècada anterior.

La meua primera col·laboració escrita a SIO, difícilment l'oblidaré, fou un comentari sobre una biografia del president Francesc Macià en una nova secció que havíem de portar juntament amb altres companys. La índole d'aquest comentari i el dels altres que l'acompanyaven féu que aquesta secció no tingués continuació per motius obvis en aquells temps. Superat aquesta primera desil·lusió fou sens dubte la primera de les experiències adquirides al llarg d'aquests anys de treballar a SIO. Perquè, certament, hom ha passat períodes molt difícils i delicats que sense un objectiu clarament definit no crec pas que hauria pogut superar. Un objectiu que no necessàriament havia de coincidir amb el dels altres companys o bé si hi coincidia no ho feia en els mitjans a emprar. I és aquí en aquest diàleg constant, en aquest estira i arronsca, en el cercar la solució adequada, en el transigir; en el perdre o en el guanyar, és aquí on rau la gran experiència que SIO m'ha donat.

L'atent lector de la revista prou que s'haurà adonat de la diversitat de persones que al llarg del temps han compartit la responsabilitat de fer-la sortir cada mes. Segurament també haurà observat les afinitats i diferències que les unien o separaven. Superar tot això ha costat, costa i costarà. I aquest exercici constant fa llargament compensables els esforços que empra en la modesta aportació que hom fa a SIO, eina de civilitzat diàleg entre els agramuntins.

Josep Bertran i Puigpinós

Comarca, Sió, Museu, Arxiu...

«La Ribera del Sió, no té suficient extensió per aspirar a la independència administrativa; però és perfectament lògic i posat en raó, desitjar que els pobles que la formen puguin recórrer junts el camí de la història».

Lluís Pons i Serra

Les persones que haibtem la comarca natural de la Ribera del Sió, estem bastant agermanades. Es pot ben dir que els imperatius de la vida ens fan fer, crec que de molt bon grat, una contínua convivència: Qui no es recorda, per exemple, dels nois dels pobles que venien a col·legi a Agramunt i els bons amics que ens férem, compartint amb ells els mateixos afanys i inquietuds. Després, ens hem anat retrobant als mercats setmanals de la vila, a les botigues, als bancs, als metges, als cafès, als cinemes, al futbol... a les festes majors del diferents pobles en els que, qui no hi té parents, hi té amics i coneguts.

Aquesta vida compartida, ens deixa, a tots, una recíproca petja que quasi ens iguala en viure mútuament: alegries i penes, males o bones collites, ansietats... i també en els records profunds i sentimentals de l'existència. Un bon amic em deia que una de les recordances més vives que té de la infantesa és la de quan el seu pare, el padrí i ell, agafaven el carro i els animals i cap a Agramunt a buscar pa i altres queviures; oli, farina d'ordi, d'alfals... a ferrar els animals, etc., etc. Ara, les necessitats són diferents, però, més que mai, els nostres cotxes no paren.

Les coses més malendregades que tenim entre tots, potser perquè les ocasions tampoc no han estat molt propícies, són sens dubte, les manifestacions culturals. El museu inaugurat la setmana de la festa major va ser un èxit, en quan a visites fa referència, i, hi vam veure moltes persones de la comarca i també valuoses aportacions d'algunes d'elles. Aquestes cooperacions les desitjaríem intenses, a fi i efecte que el recinte es quedés petit perquè els pobles de la comarca, mitjançant la seva participació, n'haguessin fet també, casa seva, on s'hi sentissin còmodes i representats d'una manera molt important. El mateix caldria dir i desitjar de l'arxiu, significativa peça cultural que hem de tenir molt en compte.

I el nexa d'unió i portaveu en tots els aspectes culturals, econòmics, socials, etc. de la comarca, hauria de ser la revista SIO. L'esperit de SIO amb motiu de la celebració dle número 200, és que els pobles comarcans s'hi trobin reflectits i identificats, sigui amb notícies —tal com ja comencen a fer un estol d'eixorovits joves dels nostres pobles— o bé amb articles denunciadors de les seves ansietats i problemes, etc.

En participar-hi, voldríem també, que consideressin la revista com a cosa igualment seva i que, en ser-hi representades les seves ànsies, SIO, entrés mensualment, si no en totes les cases dels pobles, —n'hi ha moltes de tancades— sí que almenys en casa per altra.

Si a més de les altres afinitats, puguéssim lograr aquests reforços culturals, sí que podríem aspirar, amb propietat, a poder «recórrer junts el camí de la història».

Pere Mora i Giribet

Història i Anecdofari

Poques són les notícies que tenim a l'abast referides al Convent de la Mercè, que antigament existia a l'indret on avui hi ha l'edifici del Mercat i la plaça del mateix nom.

Segons expliquen els erudits, a l'any 1317 ja hi havia constància d'una comunitat de mercedaris a la nostra vila, però el Convent esmentat era posterior, probablement dels segles disset o divuit. La façana principal donava al carrer de la Mercè i a l'interior hi havia el claustre, un gran pati quadrat que ocupava el centre del conjunt d'edificacions. Si exceptuem la façana, de pedra picada, amb grans finestres, la resta de la construcció més aviat era pobre i sense cap ornamentació de tipus artístic.

Tocant al Convent i donant cara al carrer de Sant Joan hi havia l'església de la Mercè, que tampoc no tenia res de particular des del punt de vista arquitectònic. Ocupava l'indret on avui hi ha la Casa Rectoral.

Sembla que la comunitat de mercedaris d'Agramunt mai no fou massa nombrosa i es mantingué a la vila fins a l'any 1835. Aleshores els frares s'absentaren i l'Estat s'apoderà dels seus béns; només el temple restà en mans eclesiàstiques. L'edifici del Convent fou destinat a diferents usos i darrerament s'utilitzà com a Escola Nacional de Nens i de Pàrvuls. L'any 1936 es decidí l'enderrocament del Convent amb el propòsit de construir un Mercat en aquell solar, però el Mercat no s'hi bastí fins al 1948, a càrrec de l'organisme estatal "Regiones Devastadas".

Dels frares de la Mercè sabem, per exemple, que posseïen finques rústiques; algunes fites amb l'escut de la seva Orde que es troben en determinats indrets del terme,

donen fe d'aquelles antigues propietats. També en alguna escriptura vella les hem vistes esmentades en les confrontacions.

Sabem també que l'any 1643 s'establí una Germandat de sufragis entre els religiosos de la Mercè, els de Sant Francesc i els Beneficiats de l'Església d'Agramunt, que s'havia de posar en pràctica "...sempre i quan se esdevindrà morir algun sacerdot de dita germandat de sufragis". Igualment quan es treia la Verge del Socors per demanar aigua, un dels tres sermons de preparació l'acostumava a predicar el superior de la Mercè.

Ni del Convent, ni de l'Església de la Mercè, en queda cap rastre a l'indret que ocupaven, només en diferents llocs de la vila trobaríem pedres que n'havien format part. A propòsit de pedres, mentre preparava aquest article em va cridar l'atenció la descripció que Joan Puig i Ball, en el seu llibre sobre Agramunt, fa de la llinda de la porta de l'antiga església de la Mercè. Diu textualment: "... formado por un gran bajo relieve que representa unos ángeles que sostienen un escudo y unos medallones a cada lado". De seguida em va venir a la memòria la llinda que s'ha posat a la porta d'accés al Museu Municipal, una llinda de la qual ningú no ha sabut donar raó de la seva procedència primitiva, una peça de pedra molt llarga — la van haver d'escapçar un bocí per cada cap — esculpada en la seva part central amb uns dibuixos que si no són els mateixos que descrivia Joan Puig i Ball s'hi assemblen bona cosa. Tal vegada és la mateixa?

Lluís PONS I SERRA

GRAN MERCAT El Rebost

Carrer de Sió, 15

ESCOLA PÚBLICA - ESCOLA PRIVADA

Reprenent el fil del comentari del mes passat, voldria fer algunes puntualitzacions que ens ajuden, encara més, a mantenir d'una forma clara i contundent les argumentacions que proven d'una manera evident i palpable la protecció a l'ensenyament privat per part de l'actual "Ministerio de Educación", es digui el ministre Otero Novas es digui Ortega Díaz-Ambrona. I és que la política que mena la UCD, recolzada aquí a Catalunya pel govern de C i U, en el camp educatiu, és totalment favorable als interessos de les classes poderoses, als interessos de la burgesia. Vegem-ho.

Durant l'any 1.980 el Ministeri dedicarà a la construcció de nous llocs escolars la quantitat de 23.000 milions de pessetes, xifra molt migrada si tenim en compte que durant l'any 1.979 n'hi van dedicar uns 40.000 i, durant el 1.978 uns 60.000. Senzillament incompreensible. És que durant aquest any ja no cal fer cap més escola, o és que ja estan quasi totes fetes? Més aviat pensariem que no i si no que ho preguntin al poble d'Agramunt, per donar un exemple molt nostre, que en els famosos Pactos de la Moncloa si ll va assignar la construcció d'un nou centre escolar i que a hores d'ara, i d'això ja fa quasi tres anys si mal no recordo, encara no hi ha ni els fonaments. On és la paraula dels responsables de l'Educació en aquest país? Per què no s'han començat encara les noves Escoles d'Agramunt? Simplement perquè el ME dedica els diners a subvencionar cada vegada més l'ensenyament privat. I les xifres canten. Durant el curs 79-80 l'Estat espanyol va invertir 40.000 milions en subvencionar l'escola privada, més diners que per construir edificis escolars, i aquest any pensa dedicar-hi uns 100.000. Sobren els comentaris.

En el curs passat, cal dir també aquí, que les subvencions per aula a l'escola privada van ser d'1.125.000 pes-

setes, o sigui que un col·legi de vuit aules d'EGB comptin vostès quan ens costava a tots els contribuents. I el més greu és que tots aquests diners públics, diners que surten dels impostos que tots paguem, els lliuren directament als responsables del col·legi sense demanar-los el com administren aquests diners. És clar que amb això han de pagar els mestres i el manteniment del local, però també s'ha de dir que aquests col·legis passen factura al cap del mes. Facin, facin comptes i veuran el gran negoci que alguns senyors fan a les "costelles" del poble i tot, amb el vist i plau del govern ucédista; i a mi em sembla que especular amb l'educació és una de les més grans injustícies socials que es poden fer en aquest món.

I tot això ve agreujat encara més per un govern de la Generalitat que explícitament dona suport a la UCD. Perquè si algú pensa que amb els traspassos de competències això s'arreglarà, va errat mentre hi hagi Convergència en el poder. Els fets ens demostren que tant la UCD com C i U propugnen un model de societat semblant i per tant la dicotomia escola privada-escola pública continuarà mantenint-se també aquí a Catalunya i estem veient, i a la llarga encara més, com, salvant algunes excepcions que no fan sinó confirmar la regla, l'escola pública serà l'escola dels fills de les famílies més pobres, parlant en béns materials em refereixo, i també la d'aquells que pel que sigui no són acceptats a l'escola privada. Perquè no sé si saben vostès, i això per acabar, que a les escoles privades els "empresaris" només accepten aquells alumnes que els volen, no a tots els qui ho desitgen, sempre també salvant excepcions. O sigui que la llibertat que ens vol donar la UCD en matèria d'ensenyament no es veu enlloc. Continuarem parlant-ne.

Miquel AGUILA i BARRIL

L. COMENGE

PINTOR - DECORADOR

EMPAPERATS - MOQUETES - CORTINATGES

Avda. J. Mestres, 7 - 2.º

AGRAMUNT

Telèfon 39 07 18

LA LECTURA I LA TELEVISIÓ

Es evident que la mainada demostra més interès per la televisió que per la lectura, però el fet que el nen llegeixi poc, no té com a únic responsable la televisió, perquè ens podem preguntar: ¿Es dóna al nen la lectura que necessita, i li agrada? Es veritat que la televisió li pot despertar la imaginació i la curiositat, però quan li resulti insuficient és l'hora de recórrer a la lectura intel·ligent i interessant.

El poc interès del nen a llegir pot amagar un retard en la lectura que s'hauria de remeiar, perquè si no comprèn el que llegeix, el llibre li resulta antipàtic i els signes convencionals que veu no li transmeten res. Si és així, és natural que demostrï més interès per les imatges que pel missatge escrit, però no es podrà dir que la televisió l'aparti del llibre, sinó les dificultats en la lectura.

Mirant la televisió és fàcil que es perdi el fil de l'emissió quan algú ens parla o quan hem de fer alguna cosa en aquell moment, ja que no podem pas deturar el programa i fer-lo continuar segons la nostra conveniència. El llibre a més de llegir-lo quan es vol, sempre és més complet que una emissió.

Cal dir, però, que quan la televisió difon pel·lícules, sèries, adaptacions literàries, etc., que són de l'agrat de la mainada, la motiva a llegir llibres.

Veure la televisió resulta molt més fàcil que llegir un llibre, però el nen a vegades s'aparta de la lectura, perquè ni pares ni educadors li han proporcionat els llibres adequats. A l'hora de comprar un llibre s'ha d'escollir el que li pugui agradar segons el seu temperament. A un nen lluitador segur que li agradarà un llibre d'aventures, al nen imaginatiu, un de contes...

No és suficient posar un llibre a les mans del nen. Cal proporcionar-li una lectura que li sigui atractiva com la televisió, però tenint en compte els seus gustos, nivell i edat.

El gust per la lectura s'adquireix aviat, però l'alegria de llegir requereix calma i una certa continuïtat.

Per tant, perquè el nen pugui llegir tranquil·lament s'han de respectar els moments dedicats a la lectura i procurar no interrompre'l quan està immers en un llibre.

Els pares poden aprofitar les ocasions que donin els programes de televisió per excitar la imaginació i curiositat del nen, intentant completar una emissió amb una lectura i establint comparacions entre una lectura i una emissió d'un mateix tema.

També haurien de limitar el temps de televisió, llegir amb els seus fills i interessar-se per les seves lectures. El nen que disposa d'algunes hores lliures es dedicarà a llegir, si sap que no pot passar tota l'estona davant el televisor.

J. Lluch

BANC CENTRAL

el seu banc amic

Més de 1596 Sucursals i Agències

SUCURSAL D'AGRAMUNT

Àngel Guimerà, 5
Tels. 390093 i 390008

NOTICIARI DE LA RIBERA DEL SIÓ

(Coordina Pere Mora)

PREIXENS (Informa, Ramon Fontanet)

AGOST, dies 30 i 31. - **FESTA MAJOR:** Va fer bon temps i la festa va transcórrer en un bon ambient. Amb molta gent del poble i forasters, es van fer uns animats balls a la plaça, cucanyes i xocolatada per a la canalleta, futbol i el celebrat teatre Escala en Hi-fi. A la tirada al plat va quedar guanyador Ramon Cairó, de Preixens.

SETEMBRE, dia 5. - Joan Torres i Balaguero, de 79 anys, que havia desaparegut el 14 de juny passat, s'ha trobat a Costell-dans, a la segla del canal d'Urgell. El cadàver era pràcticament desconegut i es va conèixer pel cinturó que portava. Va ésser enterrat a la mateixa localitat.

Dia 12. - **CAÇA:** S'ha tancat la mitja veda que es va obrir el dia 15 d'agost. La temporada més aviat ha estat escassa de guatlles pels bastants caçadors que hi ha.

OSSO DE SIO (Informa, Xavier Bernaus)

NOVES FAMILIES: Ens plau dir que una família de Barcelona es queda a viure junt amb la gent del poble, la nova casa està situada en la nova cara de les eres. També s'està arreglant una casa vella del poble, la qual sembla que serà habitada per un matrimoni barceloní.

OBRES: Cal dir que es fan millores en les façanes de dues cases, i, pel que es pot veure, quedaran molt afavorides i boniques.

Dia 16. - **JA HI SOM:** Sí, aquest dia tots els xics i xiques del poble varen retornar a les aules d'EGB per començar un nou curs.

LES VENTOSSES (Informa, Carme Marquilles)

Els dies 6 i 7 de setembre va ésser la Festa Major i, com cada any, el poble es va alegrar amb la gent que anaven i venien.

Els dos dies hi va haver conjunt i el dissabte a la nit teatre que va agradar molt. Però amb tot i això va ésser un dels anys

que hi va haver més poca gent perquè era la Festa Major de molts pobles i especialment la de Montgai que els altres anys s'esdevenia en diferent data.

MAFET D'AGRAMUNT (Informa, Antonieta Figueres)

SETEMBRE. - **TELEFONS:** Com veníem anunciant per mitjà d'aquest espai per fi han estat instal·lats els telèfons. El preu que s'ha pagat fins ara per cada casa és, comptant l'extrarradi, la "mòdica" quantitat d'unes 44.000 pessetes.

El primer contacte que vàrem tenir els veïns de Mafet amb la telefònica data del 1978 mitjançant una sol·licitud col·lectiva en què ens varen anunciar que la nostra petició quedava apuntada i que ja ens avisarien.

L'any 79, a l'agost, ens van comunicar el preu i la forma de pagament, un 20% de primer (8.800) com a paga i senyal, en enviar-nos el rebut ens van enviar el número que possiblement tindríem. La resta, unes 35.200, va ser pagada a l'abril de 1980, en efectuar-se aquest pagament ens haguérem de traslladar a Lleida a fi de triar entre els diferents models i presentar el rebut de la contribució.

A partir del 9 de setembre varen ser connectats i més d'un va dir ja era hora!, gràcies a Déu! Veurem si estarem tan contents quan ens arribi el primer rebut, ja que encara ens queda per pagar l'aparell i sense comptar les trucades que tota cosa nova comporta, almenys els primers temps.

DONACIONS: El senyor Josep Fitó, ha donat al Museu Municipal i Comarcal d'Agramunt, dues mostres arqueològiques i també el senyor Reinald Benet, ha facilitat, inicialment a l'Arxiu, importants documents històrics. Dos bons exemples que caldria seguir.

COSCO (Informa, Toni Llanes)

Dies 30 i 31. - **FESTA MAJOR:** Els dies 30 i 31 d'agost es va celebrar la Festa Major de Coscó. El dissabte (dia 30) vam fer cine, projectant la pel·lícula "La novícia rebelde", que fa ser un pal, però en fi, la intenció és el que compta, el film va estar acompanyat de documentals esportius i culturals. En acabar es van disparar uns coets amb gran admiració per part dels petits. Al dia següent van celebrar la missa cantada seguida de secció de vermut i de cucanyes per als petits. A la tarda tir al plat. A la nit, ball. Un èxit rotund! La plaça estava plena, inclús potser va faltar espai. Es van ballar els balls de la patata, del plàtan, de rams, etc. En resum, una festa molt animada.

TIR AL PLAT: El diumenge, dia 31, a les quatre de la tarda, va començar la tirada. Hi havia un televisor de 12" (Vanguard) de primer premi. També hi havia 9 pernils, bastants trofeus, caps de xampany, begudes, etc. La tirada la va guanyar un xiquet de 15 anys, le Les Ventoses.

LES PUELLES (Informa, M.ª Antonieta Boncompte)

AGOST. - S'ha acabat la carretera. Esperem que tots estiguem contents de poder disfrutar d'aquesta obra tan maca i servible.

SETEMBRE. - Ja han marxat els estiuejants. El poble s'ha quedat sense moviment. Ara fins un altre any.

PRESTACIO: Les Puelles, ha deixat una pedra (peana de creu de terme), al museu arqueològic d'Agramunt. Aquesta és molt valuosa ja que és molt antiga. (Any 1.613). I esperem que junt amb aquesta pedra i d'altres més, es pugui anar formant un museu molt interessant.

SECADA: La secada ja ha arribat a l'extrem. Es reparteix aigua per les perdus i per altres animals. Esperem que plougui ben aviat perquè sinó serà un desastre; tanmateix pels animals com pels camps.

Fruites Serra

JOGUINES
OBJECTES
REGALS

I'Ultima Novetat

Sant Joan, 22 — Tel. 39 06 57

COMARCA - MAX CAHNER

En la inauguració de l'exposició fotogràfica del Patrimoni Arquitectònic de l'Urgell a Tàrraga, el passat mes de maig, mentre el Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, senyor Max Cahner, mirava les fotografies, es passaven també, unes diapositives i en sortir-ne una de la plaça d'un poble en la que hi havia la creu de terme, quatre o cinc cases i l'Ajuntament-escola, unes quantes persones de les assistents a l'acte, feien el següent comentari:

—De quin poble deu ésser, aquesta plaça?

El Conseller, que era prop d'ells, en sentir-los es girà i els digué:

—Aquesta plaça, és la d'Ossó de Sió.

Els interlocutors es van quedar bocabadats, i alhora, exclamaven:

—Fixeu-vos, ho sap bona cosa més bé ell que nosaltres! Llavors, ell, afegí:

—No us faci estrany, però és que tots aquests pobles de la Ribera del Sió, de més jove, els vam recórrer, a peu, amb el malaganyat amic de Cervera, Duran i Sanpere.

D'un Conseller de Cultura de la Generalitat que coneix tan bé els pobles de la nostra comarca, el país només en pot esperar que molt de bo i molt de positiu.

P. MORA

(L'esmentada fotografia, va ser exposada, entre les altres, al Museu d'Agramunt, per la Festa Major).

PUIGVERD D'AGRAMUNT (Informa, Joan Avellana)

SETEMBRE, 7. - BODA: Aquest mes cal assenyalar el casament entre Damià Vicens i Balagueró, de Mafet, i Rosa Mari Guixé i Cirera de Puigverd. Celebrada a la missa del diumenge, la boda va ser molt bonica amb assistència de molta gent.

Dia 15. - DEFUNCIÓ: El poble disminueix en un habitant, ha mort Maria Roqué i Baró, de 60 anys.

Dies 20 i 21. - FESTA MAJOR: Aquests dies el poble va estar molt animat. Dissabte, encara que el temps no ens afavorí gaire, es va fer missa cantada i en sortint una ballada de sardanes. A l'ase cinc concert al cafè. A la tarda partit de futbol entre casats i solters: Van empatar. Tarda i nit, sessions de ball molt animades. El 21, diumenge, després de missa, jocs de cucanyes, tirada de petards i cursa de bicicletes amb premis per a tots. Els balls de tarda i nit van ser molt animats i cal destacar la gran cremada de rom i conyac. Dues parades de tir i una tómbola van animar la festa així com també, molta gent dels pobles veïns. Tot va ser molt divertit.

BATEIG: El diumenge es va fer el bateig de Maria Vila Mirasó: molta gent i molts confits i globus.

MONTFALCO D'AGRAMUNT (Informa, Teresa)

SETEMBRE, 11. - En un dia tan important com és aquest de la DIADA de CATALUNYA, al nostre poble hi va haver poquíssima col·laboració, només en una casa varen posar la senyera i "quosi" ningú no va parar el treball: Quins catalans!

Dia 16. - TASCA ESCOLAR: Els estudiants d'EGB del poble van començar aquest dia el col·legi, d'ara en endavant hauran de matinar i estudiar força. Anims minyons!

Cal dir també, que l'aigua continua racionada: Es clar, com que no plou!

ALMENARA ALTA (Informa, Raül Ripoll)

El poble d'Almenara Alta vol estar amb vosaltres per fer-vos saber les noves d'aquest poble agregat a la vila d'Agramunt.

Com tots sabeu, la carretera uneix Bellpuig amb Agramunt, amb Almenara Alta. El nostre és un dels pobles que té la necessitat que hi passi per les seves terres. Ja s'està arreglant, però encara no està acabada, més tots esperem que aquest mes d'octubre es comenci el reg asfàltic. Ara també, al poble, ja hi tenim telèfon.

Al canal d'Urgell, que rega la comarca del mateix nom i que passa per Almenara Alta, des del dia 14 del mes passat, solament en baixa la meitat del cabal d'aigua, a causa de la gran

secada en la zona pirinenca així com també en la nostra comarca. Res més. Fins a la pròxima.

BELLVER D'OSSO (Informa, Jordi Pedró)

UN MES QUE ENS EL PRENEN: En realitat no és que ens el prenguin del poble, és que avui dia 28 li ha tocat de marxar cap a Araca a complir el servei militar, estic parlant d'en Jaume Niubó i Rubió.

UNS MARXEN I ELS ALTRES VENEN: Coincidint amb la fugida del recluta també es traslladaren a Lleida la família Segura-Vall, i avui mateix dia 28, han tingut el goig d'una bonica Neus. Marxaren dos i han tornat tres!

JA SONEN LES CAMPANES: Es dissabte 30 d'agost. Per avui i demà hi ha una apretada programació d'actes. El repic és el primer anunci, després hi ha futbol, xampanyada, ball... en una paraula, la Festa Major.

JA HEM ANAT A MISSA: A la solemne de la festa major, després als jocs infantils amb un joc popular per als grans, a dinar, al futbol, i a la tarda a ballar... Durant el dinar, i com és costum a Bellver, han passat les majorales que a més de passar la plàteta repartien per les cases un conjunt de 14 folis, els que eren una mena d'explicació de la que l'autor titula: "Memoria històrico-artística descriptiva de la IGLESIA ROMANICA DE BELLVER DE OSSO".

UN PUNT D'ATRACCIO: La gent de Bellver es queda sense aigua, les granges no en tenen i les bèsties han de beure. Què fer? Hem buscat molts mitjans i recursos, molts han passat amb el seu llucet, rellogte,... i en han afirmat que en un indret molt prop de la font vella hi ha aigua. Serà gat per llebre? Però mans a la feina: Avui 23, dues màquines del REY, de Tàrraga, s'han posat a fer forat. Primer sortia bé però com que s'ha començat a trobar pedra i tapàs, malament! Del desenvolupament en parlaré el proper Sió, només dir que el forat és espectacular.

MANS A LA FEINA: Una vegada més és digna de ressaltar la feina que la gent del poble, desinteressadament ha fet. La trucada de l'alcalde ha estat ben rebuda i quasi tot el poble ha respost amb un sí. Gràcies a la seva presència, avui dia 26, es poden donar per acabades les obres del pla d'allargament del tubulament de les clavegueres.

ENS HAN ENGRAVAT LA CARRETERA: Durant aquests últims dies han estat treballant els de la carretera davant del poble.

LA QUITXALLA A ESTUDI: No solament la quitxalla, sinó que els més grans i els més vells també, es poden incorporar lliurement al curs de català organitzat per la comissió de cultura i recolzat per l'Ajuntament d'Ossó.

Què és? Què representa?

No deixa de ser xocant l'actitud que en moltes ocasions adoptem la majoria quan, en trobar-nos davant d'un objecte diferenciat el significat del qual no sabem interpretar al primer cop d'ull, oblidem manifestar si ens agrada o no i ens deixem portar, primordialment, pel desig de satisfer la nostra curiositat volent saber què és.

Aquesta mena de preàmbul ve a tomb de les nombroses constatacions fetes personalment fa ben pocs dies, amb motiu de la recent inauguració del nostre Museu Municipal.

Foren munió les persones que en visitar-lo i trobar-se de sobte amb la composició mòbil-metàl·lica que s'hi exhibia, el primer que se'ls acudia preguntar era indefectiblement: QUE ES?

I si algú els hagués explicat que es tractava simplement d'un cercol de roda de carro, quatre «xapos» amb el tall rovellat i quatre bocins de cadena, no hauria fet més que generar la segona pregunta: QUE REPRESENTA?

Crec que la curiositat que ens embolcallava per saber què era o què representava el «fòtil» en qüestió, ens feia oblidar si la seva contemplació ens era plaent o no (única finalitat, possiblement, de l'artista), i així passàvem per alt la seva composició simètrica, el contrast del ferro pintat de negre i verd amb l'ocre del rovell, el dibuix canviant de les ombres produïdes pels volums en moviment...

No pretenc, amb aquest petit article, trencar cap llança en defensa de ningú i molt menys a favor de l'amic Guillem Viladot, entre altres coses perquè no ho necessita.

L'única finalitat que em mou, és la de manifestar que crec que fóra ben convenient que tots plegats ens esforcéssim a superar l'objectivisme a favor del subjectivisme i potser d'aquesta manera sabríem disfrutar més a pleret les impressions que ens puguin produir la contemplació de volums i colors o bé l'oïda atenta de sons, segons que es tracti d'escultures, pintures o bé composicions harmòniques.

Traslladant aquest ordre d'idees al món de les relacions humanes, (i aquí és on pretenia arribar), considero que caldria calibrar-les —ho crec ben sincerament—, prescindint de qui és o bé a qui representa «fulano», ignorant si és alt o baix, lleig o de bon veure, ric o pobre, assalariat o executiu. L'únic que ens hauria de preocupar és si en tal qüestió, és persona de bé i si ens va o no ens va.

Al meu entendre (i admeto poder estar equivocat), és solament aquesta la mare dels ous.

P. Castellà

JOIERIA - RELLOTGERIA
Articles de Caça i Esport

Esteve Plagues

ELECTRODOMESTICS

Representant de les Màquines de Cosir

ALFA i REFREI

Carrer Sió, 21 AGRAMUNT Tel. 390261

TALLERS

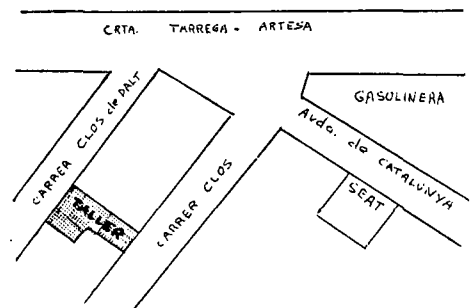
Joan Jové i Solé

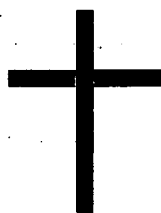
Especialitzats amb Soldadura, Sinfins,
Treballs de Torn, Serralleria en general
i molt aviat, tota classe de treballs en
Fusteria d'Alumini

Pressupostos sense compromís

Carrer del Clós, s/n.

AGRAMUNT

Pregueu a Déu per l'ànima de

Joaquim Felip i Brufau

**que morí el dia 4 d'octubre de 1980, a l'edat de 61 anys,
havent rebut els Sants Sagraments.**

A. C. S.

La seva apenada esposa: Pepita Trepà i Pedrol; fills, M.ª Dolors, Pilarín, Montserrat, Josefina, Joaquim, Isabel i Alba; gendres, Ramon i Jordi; néts, Blanca, Joan i Laia; germans i la família tota, us preguen una oració per la seva ànima.

AGRAMUNT, octubre de 1980

AGENDA — Continuació

dimarts, 23 — **TEATRE**

El Grup Escènic Agramuntí, s'ha desplaçat a Cervera per participar, amb l'obra de teatre "Berenàveu a les fosques", a la setmana cultural d'aquella Ciutat.

dimarts, 30 — **NO PLOU!**

Aquesta és l'exclamació que se sent a la nostra comarca, ja que fa mesos que quasi no ha fet. Tampoc les temperatures no són normals últimament, en el passat mes de juliol va fer fred, i ara fa massa calor pel temps que som.

ESCOLA DE MUSICA

Demà, primer d'octubre, comença el curs de la, recentment creada, Escola Municipal de Música, amb la intenció de donar una embranzida a l'ambient musical de la nostra població, especialment en la rama instrumental.

LLEVADORA

Ha estat nomenada una llevadora titular per la plaça d'Agramunt encara que amb caràcter interl. Es la senyoreta Elena Bernat Capdevila.

OCTUBRE

dissabte, 4 — **OBIT**

Avui ha mort en Joaquim Felip i Brufau, el conegut metge d'Agramunt, i col·laborador de SIO en els primers temps de la nostra revista. De família de metges, era fill de la Viña, on tota la vida hi havia exercit.

VISITA

El nostre Bisbe, Joan Martí, assabentat de la recent inauguració del Museu Municipal, ha tingut la gentilesa de venir a visitar-lo, en el seu desplaçament, de visita pastoral, als pobles veïns.

FORN CAMATS

Sant Joan 4, Tel. 39 02 38

FARRATGES VIÑALS

Avda. Catalunya Tel. 39 00 31

Queviures A. VILALTA

Pl. Mercadal, 7 Tel. 39 08 61

Peixateria VILLALTA

A. Guimerà, 6 Tel. 39 06 38

En recordança de

MARIA VILALTA I PONT

que ha tornat a la casa del Pare
el dia 1 doctubre de 1980.
confortada amb els S. Sagraments.

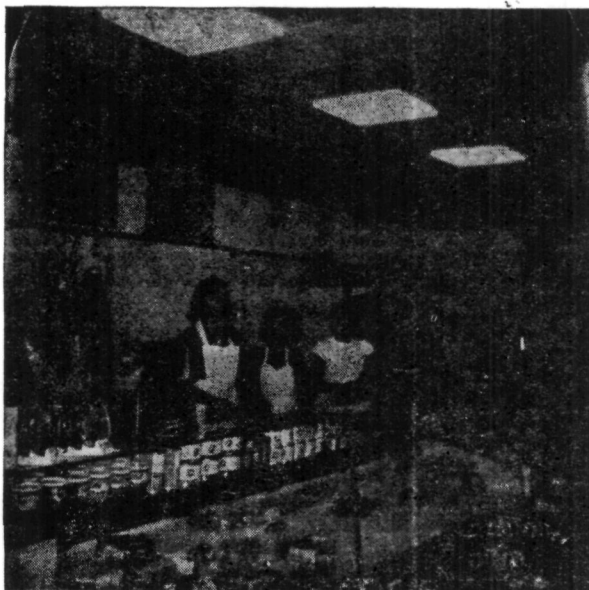
E. P. D.

El seu apenat espòs: Antoni Viñals;
filles, fills polítics, néts, germans,
cunyats i la família tota, us demanen una oració i volen fer públic el seu agraïment per les mostres d'afecte i de condol rebudes,

Donem també les gràcies a la Creu Roja d'Agramunt, per la seva assistència, companyia i consol.

Molt agraïts,
Família VIÑALS - TERRÉ

Agramunt, 1980

Tels. 39 00 11 - 39 01 81

Establiments GALCERAN

**Carnisseries
Queviures**

AGRAMUNT

Un Testimoni i un Homenatge

La vida dels pobles és una mica com la de les persones: un teixit d'experiències diverses, sovint contradictòries. Aquesta és la seva riquesa i la seva feblesa. Hi ha moments d'exaltació i de goig i n'hi ha de sofriment intens i de tristesa. Unes vegades la il·lusió ens empeny, i altres el temor o el desengany ens paralitzen. Es succeeixen constantment les situacions i els sentiments. Res no és estable. «Després d'un temps un altre en ve».

En aquests darrers dies de setembre, quan escric aquestes ratlles, en la missa llegim fragments del llibre de l'Eclesiastès. Què meravellosament expressa Qoelet aquesta experiència universal del canvi constant de la vida, de la «vanitat» essencial de tota cosa! Això no vol pas dir que les coses siguin dolentes. Són bones i un do de Déu, diu ell mateix, però són efímeres. «Hi ha un temps de néixer i un temps de morir... Temps de plantar i temps d'arrencar la planta... Temps de plorar i temps de riure... Temps d'abraçar i temps d'estar-se'n... Temps de guerra i temps de pau...» (c. 3).

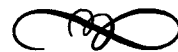
No hi ha, potser, com la pila groguenca dels fulls d'una revista periòdica o de la col·lecció d'un diari per a fer-nos adonar d'aquesta realitat. Els dos-cents números del nostre SIO els veig així com un testimoni esplèndid de la vida agramuntina en els darrers temps. Crònica d'activitats civils i religioses, estoig per a les creacions del pensament i de l'art, aparador d'empreses i serveis, la revista testimonia que Agramunt ES i que VIU. Els seus afanys són múltiples. S'inquieta i treballa pel futur. Passen els seus dies reeixits o mancats. I de tot guarda memòria.

Quan fallen la Consciència i la Memòria, s'esfondren les persones i els pobles. Tant de bo que Agramunt les augmenti cada dia. I que SIO segueixi contribuint a revifar-les.

★ ★ ★

(Nota: Amb l'oda adjunta voldria retre un coral homenatge al pasat, al present i al futur de la nostra vila. La vaig escriure amb motiu de la inauguració del Museu Municipal, singne palès d'una esperançada represa de la nostra consciència històrica).

ODA AUGURAL

Bell Agramunt, antiga vila
on cada pedra parla al cor.
Bé ho sap l'ocell que en tu refila,
qui hi viu o hi mor.

Ressonen crits d'heroiques gestes
en l'ombra humil dels teus portals.
Per tu afermaren ses conquestes
estols comtals.

Forta nasqueres i encerclada
amb dur bressol d'altívols murs.
Com defensaves, abrivada,
tes lleis i furs!

Per ta suor fecunda i rica
la plana omplia els seus cellers.
I amb ritme nou feien música
farga i telers.

Com al roser hi neix la poncella
quan és el temps del bell florir,
quina impensada meravella
en tu sorgí.

D'on et venia l'alenada?
On el trobares el model?
Robà una ment agosarada
secrets al cel?

Potser la llum ja et provenia
de blanc roser vora el Sió?
Oh Temple, sempre et fou Maria
glòria i raó!

Bell Agramunt, la teva vida
des de llavors neix al Portal
i pren d'ací nova embranzida
i anhel més alt.

Renaixeràs d'entre les runes,
serà la Fe la teva arrel,
passaran vents i males llunes,
mes ton Estel

mai no l'oblidis. Mira enlaire,
mentre progressa el teu camí:
No sents, oh Poble, quina flaire
fa el teu Destí?

M.P.C.

En motiu del número 200

Es per a mi una gran satisfacció poder felicitar tots els components de la nostra revista, director, redactors i col·laboradors, amb motiu de l'edició del número dos-cents de «SIO».

Sé el gran esforç que representa la continuïtat d'aquest butlletí informatiu, conec també els treballs i sacrificis que tot una colla de convilatans han fet i estan fent perquè pugui tirar endavant cada mes; i és notori, també, qua la qualitat dels escrits i col·laboracions es supera cada vegada més.

Hem d'estar joiosos, doncs, d'aquest Sió nostre. Joiosos i orgullosos perquè una vila com la nostra hagi pogut arribar a tenir un «SIO» com l'actual. El fet quan s'hagi consolidat, no solament en una qualitat que va en augment, sinó

també econòmicament, vol dir que, a pesar de tot, la cultura està triomfant, que estem recuperant, poc a poc, les nostres arrels culturals. Que n'és de ferm això!!

Vull agrair, doncs, com a batlle d'Agramunt, en nom meu i de tots els convilatans, a tot l'equip de Sió, a tots els seus col·laboradors, als seus anunciants, als seus protectors i als seus lectors, a tots, el que d'una manera o altra han fet possible aquesta fita.

Endavant, doncs, i que puguem amb la mateixa il·lusió i vitalitat celebrar el centenari del número 300!

Josep Huguet i Herbera
Batlle d'Agramunt

ACUDIT

ESTRENEM URBA

Calma! Tranquil·la! ...Si fas el que has de fer, no et posarà cap multa.

La Carta de Població d'Agramunt (1.163)

SUPLEMENT n.º 12

Estudi: Joan Novell i Balagueró
Traducció: Ramon Cases i Sanou

I. — Introducció

L'ocupació territorial de la ribera del Sió pels Comtes d'Urgell, va ésser un moment històric cabdal en el que, de nou o per primera vegada, es configuraren els nostres pobles.

Sabem, però, que aquesta vall fou habitada en etapes històriques més llunyanes: els homes del ferro, 900/400 a.c. (Guissona); poblats ibèrics, 400/100 a.c. (Castellnou, Puigverd, Tornabous, Florejacs); els romans, 100/500 d.c., (Castellnou-Puigverd, Montfalcó?, Agramunt?); els musulmans, 715/1.110 d.c. (Balaguer, Anglesola, Agramunt?), etc., etc. Malgrat tot, la manca de documentació i els mateixos canvis radicals del nostre passat llunyà, ens fan pensar que els segles XI i XII varen ésser claus a l'hora d'establir definitivament la nostra manera de viure i d'entendre la vida, això és, a l'hora de posar les bases del nostre tarannà actual.

Així doncs, podríem afirmar que la història cultural i diferenciadora dels nostres pobles començà en els esmentats segles, i les dades de consagració de les esglésies romàniques i la Carta de Població d'Agramunt podrien constituir llurs documentats fundacionals.

2. — Emmarcament històric

Hem pogut treballar un mapa sobre les cartes de població i de franquesa, del professor Font i Riu i, el seu estudi, ens mostra palesament el gran nombre de documents atorgats a les contrades de la Catalunya Nova en comparació de la Catalunya Vella. Això ens confirma que el mecanisme polític de l'estabilitat ocupacional dels comtes descansava essencialment en la densitat demogràfica que hom podia aconseguir en un lloc concret. Sens dubte, el viure i el treballar en zones conquerides als musulmans, els quals havien d'acceptar la condició de vençuts, esdevenia un autèntic perill. Possiblement, aquest esquema fos vàlid pels repobladors de Lleida i de Balaguer, però no pels d'Agramunt, ja que cal suposar els nostres termes

com un lloc fronterer perifèric i possiblement despoblat entre els anys 1.060/1.120 i un espai tranquil, després d'haver-se conquerit Lleida —1.148—, que hom va voler repoblar amb privilegis l'any 1.163.

Constitueix una opinió generalitzada el considerar la **Carta de Població d'Agramunt** com una de les més avançades i generoses, comparada solament amb la de Lleida i la de Tortosa. Segons Font i Riu, es donaren arreu de la Catalunya conquerida més de dues-centes cartes i, si recordem allò dit, és òbvia la generositat vers aquells homes i dones que es veien en cor d'acceptar un hàbitat enlluernador, però no menys perillós i gens còmode —la civilització islàmica havia de privar durant molt de temps entre els habitants de Lleida, Tortosa i Balaguer—. Però, i Agramunt? Com s'explica la seva sort? Caldria potser buscar l'explicació en el moment d'auge del Comtat d'Urgell, en la seva riquesa monetària i en unes ganes, potser, de vitalitzar els seus nuclis urbans de la zona plana i perifèrica, en relació a la casa de Barcelona.

Sobem que el govern d'Ermengol VII —1.154/1.184— es caracteritzà pel seu prestigi fins i tot entre els reialmes castellans. El comte estava emparentat amb Lleó i Castella i, més d'un cop, va jugar un paper arbitral entre les taifes sarraïnes de València i Múrcia. Tenia també molt bones relacions amb Berenguer IV i Peronella d'Aragó, les quals, més tard es feren extensives amb el primer comte-rei, Alfons el Cast. L'any 1.162 s'acabà i es consagrà l'església de Solsona; el 1.166, els comtes fundaren el monestir premonstratès de Bellpuig de les Avellanes i s'inicià la seva construcció; com sabem, l'any 1.163 es manà construir l'església Sta. Maria d'Agramunt; el 1170 es construïren molins i sèquies a Balaguer, etc. Els comtes d'Urgell, doncs, eren uns grans senyors, molt rics, amb possessions a Extremadura i Lleó i impulsors d'un noble moviment constructiu en els seus dominis de la Noguera, de l'Urgell i del Solsonès. Això podria explicar-nos l'origen de les construccions romàniques de la ribera del Sió i també la generositat i el caire «liberal», del comte, a l'hora de redactar la normativa jurídica d'Agramunt que, sense ésser tan conflictiu estratègicament i política com Lleida i Tortosa, hom l'afavorí amb regalies semblants, per no dir més.

Carta de Població d'Agramunt

(text original en llatí)

In Dei nomine. Notum sit cunctis hominibus presentibus atque futuris quia nos Ermengaldus, comes Urgellensis gratia Dei, et Dulcia, comitissa Urgelli eadem gratia, et filius nostros Ermengaldus, cum consilio et voluntate Petri de Podio Viridi et de Guillermo de Pontibus et de Guillermo de Podio Viridi et Arnaldo de Pons, per nos et omnes nostros donatores sumus vobis omnibus statoribus et habitatoribus et populatoribus hominibus de Acrimonte qui ibi sunt vel erunt et venturi sunt, totam villam de Acrimonte populatam et erman cum territorio vel termino quod habet vel habere debet aliquo modo, iure, seu causa, et cum casis et casallis, et cum carreris et cum cortals, et cum pradals, et cum hortibus, et hortilibus, et cum ermis, et cum terris, et cum pasturis, et cum aquis et fontibus, et cum lignis et nemoribus et venationibus, et cum planis, et cum montaneis, et cum cultis et ermis, et cum omnibus rebus quæ ad usum hominis pertinent et pertinere debent aliquo modo. Et hæc vero omnia iamdicta vel quæ non sunt dicta donamus et statuimus vobis statoribus et habitatoribus et populatoribus de Acrimonti qui tibi sunt vel erunt vel venturi sunt de omni vestro posse vestra cum prole et sine prole, vel cum volueritis de morte et de vita, in vestro proprio alodio franco hominibus in vestra hereditate propria franca et libera ad habendum exinde quicquid volueritis tamquam de propriis hereditatibus vestris, prout melius dici et intelligi potest et per omnes vestras voluntates faciendas cuicumque volueritis per cuncta secula nunc et semper, excepto militibus

Donamus etiam vobis iamdictis habitatoribus et statoribus et populatoribus de Acrimonte et illis qui venturi sunt ut non detis leudam nec ullum usaticum in villa Acrimontis nec in comitatu Urbelli in aliquo loco aliqua non sit vobis requisita unquam magis aliquo modo nec nos nec audeant vobis de cetero requirere per secula cuncta.

Si vero aliquis de vobis vel de vestris vel aliquis alius homo vel femina intestatus obierit, id est, sine mandamento, quod non faciat de suo avere et honore, suum reddatur suis propinquis magis de mortuo sine ullo contradicente toto ab intestato. Et si mortuus parentes non habuerit, sit licitum probis hominibus ut emere suum de mortuo avere et honore possint dare et dividere pro anima de mortuo, amore Dei pauperibus, ecclesiis, et pontibus et hospitalibus vel ubi voluerint pro anima de mortuo.

Et nos iamdicti seniores vel aliquis consiliarius sive vicarius noster vel baiulus vel aliquis homo vel femina, non faciamus vobis aliquod districtum vel forsam in personis vestris neque in possessionibus vestris nec in aliquibus de rebus vestris, el quod non faciatis nobiscum aut cum aliquo seniore vel baiulo vel vicario nostro batailliam; et quod sitis deinceps franci et liberi et securi cum omnibus hereditatibus vestris et possessionibus absque aliquo retentu, quod ibi non facimus, præter fidelitatem et solam rectam iustitiam quamquisque habitantium et populantium et aliorum hominum ibi rectam mereant sine enganno de vobis iamdictis.

Carta de Població d'Agramunt

(traducció)

**El Comte Ermengol dona
les terres d'Agramunt als
habitants i conqueridors
de la Vila.**

No cal pagar tributs

**Si algú mor sense haver
fet testament...**

**Relacions de pau amb
els homes «grans»
«Sigueu homes lliures...»**

En nom de Déu. Que sigui cosa coneguda de tots els homes presents i futurs que nosaltres, Ermengol, comte d'Urgell per la gràcia de Déu, i Dolça, comtessa d'Urgell per la mateixa gràcia, i el nostre fill Ermengol, amb el parer i consentiment de Pere i Guillem de Puigverd i de Guillem i Arnal de Ponts, per la nostra gràcia i la de tots els nostres, us entreguem a tots vosaltres, estatgers, habitants i homes conqueridors d'Agramunt que aquí són, seran o bé vindran, tot el poble conquerit i erm d'Agramunt amb les seves terres i el seu terme, que té o ha de tenir d'alguna manera (ja sigui per dret o per altres motius), amb les seves cases, casals, camins, corrals, prats, horts, hortes, terra cultivable i erma, les seves pastures, aigües, fonts, arbres, boscos, caça, plans, muntanyes i totes les coses que són necessàries i de les que, d'alguna forma, l'home ha d'usar. Veritablement, totes aquestes coses esmentades i les que no han estat dites, us les donem i entreguem a vosaltres regidors, habitants i conqueridors d'Agramunt, que aquí són, seran o vindran a causa de tot el vostre poder, amb o sense família o bé amb els qui heu volgut tenir, ja en vida ja en mort, dins el vostre propi franc alou..... homes, que en la vostra pròpia, franca i lliure herència, heu volgut que després tinguessin quelcom, inclús de la vostra pròpia herència, si es pot dir i entendre millor..... i a qualsevol que hàgiu escollit per tots els segles, ara i sempre, amb tota la vostra voluntat que ha de ser observada, excepte pels soldats.....

També us concedim a vosaltres, ja esmentats habitants, regidors i conqueridors d'Agramunt, i a aquells que hi han de venir, que no pagueu el tribut sobre vendes ni transports de mercaderies, ni cap altra cosa acostumada al poble d'Agramunt, al comptat d'Urgell o a qualsevol altre lloc..... ni cap altra cosa que se us demani mai més, ni nosaltres..... ni ells s'atreveixin a exigir-vos-en cap al llarg de tots els segles.

Si realment algú de vosaltres o dels vostres o bé qualsevol altre home o dona mor sense haver fet el testament, això és, sense una ordre en la qual s'expliqui sobre la seva riquesa i honoraris, llavors que totes les seves coses es donin al seus parents més pròxims, sense que ningú protesti per tot allò que no ha estat testat. I si el mort no té parents, que es permeti que els homes honorats puguin comprar la riquesa del difunt i que amb consideració la puguin donar i repartir, a favor de l'ànima del mort, als pobres en nom de Déu, a les esglésies, als ponts, als hospitals o bé a on vulguin en benefici de l'ànima del difunt.

I nosaltres, els ja esmentats homes grans, qualsevol conseller, el nostre representant, el batlle o bé qualsevol home o dona, no us causarem cap perjudici ni en les vostres persones, possessions ni en cap altra de les vostres coses, i, per això, no us esbaralleu amb nosaltres, amb cap home gran, batlle o amb el nostre representant; així doncs, a partir d'ara sigueu homes francs i lliures i quedeu segurs amb totes les vostres herències i propietats, sense cap retenció —que nosaltres ja no hi fem—; i resteu per damunt de la fidelitat i de l'única i recta justícia que mereixen qualsevol dels habitants, dels conqueridors i dels altres pobles, sens engany per part vostra.

Et nemo habitantium qui hereditatem habuerit in villa de Acrimonte non det fiduciam de molestia quam faciant nisi per quinque solidos, nisi erit homicida vel latro vel raptor. Si quisquam erit homicida vel latro det fiduciam et faciat directum secundum usaticum Barcinone civitatis ville.

El aliquis de nobis senioribus, baiulis vel vicariis nostris non possimus vos inculpare vel increpare de aliquo absque legitimis et idoneis testibus. Et si quis vero eduxerit cultellum aut ense[m] aut lanceam aut gladium adversus alium, minando vel irascendo, aut donet curiæ nostræ sexaginta solidos aut manum perdat. Qui autem prendiderit latronem in suis domibus furantem, tamdiu eum teneat et eum dstringat donec sua recuperet, et postmodum illum ad iustitiam curiæ reddat.

Si iam aliquis tenuerit pignus aliquod, et ipse qui debitor fuerit noluerit debitum ad terminum reddere, teneatur ipsum pignus qui tenet decem diebus post illum terminum; post quos, si noluerit debitor reddere debitum, ex tunc sit ei licitum qui pignus tenuerit vendere vel impignorare illud pignus cui voluerit unde suum recuperet.

Si quis vero debitor aut fideiussor alicui habitatori vel statori Acrimontis fuerit et ad terminum noluerit ei pacare, si clamor de eo exierit ad curiam, vel cogatur debitor ille vel fideiussor tot ei reddere debitum, et tantum eidem de suo proprio dare plenarie quantum fuerit tertia pars illius debiti; et si curia nollet aut non posset ipsum debitorem aut fideiussorem dstringere, ex tunc sit licitum habitatori Acrimontis pignorare debitorem vel fideiussorem in bestiis aut in pannis aut in aliis censibus aut in aliis suis propriis rebus quascumque invenerit. Si autem debitor vel fideiussor abstulerit vel negaverit pignus debitori vel alicui impignoranti pro debitore, in duplum reddat debitori. Si vero aliquid mali inde susceperit absque directo sustineat; et si fecerit malum ibi, emendet ut omnis lex patriae exigit.

Si autem aliquis fuerit captus in adulterio cum uxore alterius, errant ambo vir et mulier per maiorem carriam Acrimontis nudi, et sint verberati; aliud damnum non eveniat eis aliquo modo.

Omnes vero iniurias vel malefacta quæ fuerint inter habitatores Acrimontis, habeant homines Acrimontis licentiam semper adaptare et pacificare antequam ad curiam quierimonia feratur.

Et nos prædicti et nostri qui post nos fuerint, convenimus omnibus habitatoribus Acrimontis omnia supra scripta tenere firmiter et attendere bona nostra fide sine vestro enganno, et manutenebimus vos et defensabimus corpora vestra et omnia vestra in omnibus locis in ubi potentiam habeamus contra omnes homines et feminas totis viribus nostris, et quod erimus vobis et vestris i[n] g[r]antes omnibus hominibus et feminis sine omni vestro et vestrorum enganno nos et nostri vobis et vestris. Si aliqua persona inquietari voluerit, non possit hoc facere, sed sit hoc donum semper firmum et stabile per cuncta secula.

**En tenir una heretat es
redueix la fiança**

Que cap dels habitants que tingui una heretat a la vila d'Agramunt no pagui la fiança per raó de molèstia, sinó tan sols cinc sous a no ser que es tracti d'un homicida, d'un lladre o d'un raptor. Si es tracta d'un homicida, d'un lladre o d'un raptor, que pagui la fiança i que es comporti a la vila segons el recte usatge de la ciutat de Barcelona.

**Algunes orientacions per
si cal fer justícia**

I que ningú de nosaltres, homes grans, batlles o bé dels nostres representants no puguem acusar-vos o bé censurar-vos sense legítims i dignes testimonis. I si hi ha algú que desembeina el ganivet, el punyal, l'espasa o bé la llança contra una altra persona, tot amenaçant-la o aïrant-s'hi, que doni seixanta sous a la nostra cúria o bé que perdi una mà. Qui sorprengui un lladre robant a casa seva, que el tingui i el mantingui pres tant temps com sigui necessari per recuperar les seves coses i, després, que l'entregui a la justícia de la cúria.

En cas de fiança...

I si algú entrega una fiança per un altre i el que n'és deutor no vol retornar el deute el dia assenyalat, que s'allargui la mateixa fiança en deu dies més del terme fixat, després dels quals, si el deutor encara no vol retornar el deute, que des d'aquell mateix moment sigui lícit a qui ha concedit la fiança, el vendre-la o desfer-la amb qui vulgui a fi de recuperar allò que és seu.

**En cas de deutors o
hipotecats...**

Si algun habitant o estatger d'Agramunt té algun deutor o algú hipotecat i, havent arribat el venciment, no volgués pagar-li el deute, si la cúria s'entera d'això, o bé que aquell deutor sigui empresonat o bé que li retorni tot el deute i a més que li doni dels seus propis béns tant quant fos la tercera part d'aquell deute; i si la cúria no vol o no pot empresonar el deutor o l'hipotecat en persona, llavor que sigui lícit a l'habitant d'Agramunt empenyorar el bestiar, les teles, altres béns o les altres coses del deutor o de l'hipotecat, qualsevol que trobi. Si el deutor o l'hipotecat ha retirat o negat una fiança a un altre deutor o bé a qualsevol avalador a favor del deutor, que li retorni el doble i si per això, indirectament ha assumit algun mal, que l'aguanti; i si després ell fa mal, que l'esmeni tal com la llei de la pàtria exigeix.

En cas d'adulteri...

Si algú és sorprès en adulteri amb la dona d'un altre, que els dos, home i dona, despullats recorrin el carrer major d'Agramunt i que siguin assotats; que no se'ls doni cap més altre càstig.

**Que els malentesos es
resolguin a la Vila**

Que els homes d'Agramunt tinguin sempre el poder d'arreglar i pacificar totes les injúries o bé les accions mal fetes que hagin sorgit entre els habitants d'Agramunt, abans que la queixa sigui portada a la cúria.

**Compromís de respectar
sempre aquests
privilegis**

I nosaltres, els abans esmentats, i els nostres que després de nosaltres vindran, estem d'acord a mantenir en ferm totes les coses més amunt, escrites, per a tots els habitants d'Agramunt, i a escoltar-vos amb la nostra bona fe, sense el vostre engany; i us guardarem i defensarem les vostres persones i totes les vostres coses en tots els llocs, en..... a on tinguem domini contra tots els homes i dones, amb totes les nostres forces i, per això, nosaltres serem els vostres col·laboradors i de tots els vostres homes i dones, sense cap engany vostre ni dels vostres. Si alguna persona vol que això sigui pertorbat, que no ho pugui fer, sinó que aquesta gràcia sigui sempre ferma i estable al llarg de tots els segles.

Facta carta in mense idus novembris, anno ab Incarnatione Domini millesimo centesimo [sexagessi]mo tertio.

Sig+num Ermengaudi, comitis gratia Dei. Sig+num Dulcia, comitissa eadem gratia. Sig+num Ermengaudi, filii nostri. Sig+num Petri de Podio Viridi. Sig+num Guillermi de Podio Viridi. Sig+num [de Pon]tibus. Sig+num scripsi et testibus rogamus.

Sig+num Petri de baiulo. Sig+num Ponti Pilliperii. Sig+num Raymundi Hafiz. Sig+num Constanti de Tholosa + + nepotis Pontii Pilliperii. Sig+num Petri Ceba. Sig+num Bernardi Sorriba. Sig+num Guillermi de Pons. Sig+num Petri Daltet. Sig+num Arnaldi de Cano qui hec feci scribere pro teste. Sig+num Martini de Cano qui hic facio scribere pro teste. Sig+num Arnaldi de Rialb castlani Acrimontis qui in hac cruce facio scribere pro Sig+num Pontii Philippi Sig+num Guillermi de Pons.

Sig+num Raymundi, qui scripsi rogatu comitis.

Consideracions entorn el text

El text (f) que hem copiat en llatí de la **carta de població d'Agramunt** l'hem tret del **llibre de Font i Riu** (e), pàgina 122 i següents, el qual, sembla ser, que va utilitzar el **llibre de Siscar** (d), pàgina 177. Aquest darrer havia extret el text d'un **document (C) de 1417** fet pel notari Francesc Traylona, el qual document era a l'Arxiu Municipal d'Agramunt en el pergamí número 38 i del qual se n'ha perdut el rastre a partir de la Guerra Civil. El text anterior, el notari Traylona l'havia copiat d'un **document (B) del 1214** escrit per Mateu, escrivà d'Agramunt, i que ara també està perdut. I, finalment, afegim que el «document B» havia estat còpia directa de l'**original «A»**, també perdut.

Tot plegat vol dir que tenim al davant un document de sisena mà. Aquest fet explica i justifica que en algunes ratlles hi hagi uns punts suspensius que signifiquen que les paraules aquelles s'han perdut: no se sap què hi posava; o perquè la tinta hi era poc clara o perquè el paper o pergamí estava malmès.

Quan s'ha fet la traducció al català, hem mirat d'adaptar les paraules llatines a les expressions actuals i, fins i tot, als conceptes. Amb tot, sabedors de la dita «traductor, traïdor», hem estat partidaris que s'incloués el text llatí al costat del català.

Datació de la Carta

Firmes dels «grans» i dels testimonis

La carta fou feta a la segona setmana de novembre de l'any mil cent [seixanta]-tres, després de l'encarnació del Senyor.

Firma + d'Ermengol, comte d'Urgell per la gràcia de Déu. Firma + de Dolça, comtessa per la mateixa gràcia. Firma + d'Ermengol, fill nostre. Firma + de Pere de Puigverd. Firma + de Guillem de Puigverd. Firma + de Ponts. Firma + vaig escriure i demanem..... als testimonis.

Firma + de Pere de..... essent batlle. Firma + de Ponç Pihiperi. Firma + de Ramon Afis. Firma + de Constantí de Tolosa..... + + nebot de Ponç Pihiperi. Firma + de Pere Ceba. Firma + de Bernat Sorriba. Firma + de Guillem de Ponts. Firma + de Pere d'Altet. Firma + d'Arnal del Canós, que faig aquí escriure com a testimoni. Firma + de Martí del Canós, que faigaquí escriure com a testimoni. Firma + d'Arnal de Rialb del castell d'Agramunt que en aquesta creu faig escriure com a..... Firma + de Ponç Felip..... Firma + de Guillem de Pons.

Firma + de Ramon, que ho vaig escriure a petició del comte.

3. —La carta de Població

La Carta de Població va ésser atorgada la segona setmana de novembre de l'any 1.163 pels comtes d'Urgell, Ermengol VII i la seva esposa Dolça i signada també pels seus hereus, pels seus representants a la vila i per altres servidors i nobles.

El document és solemníssim i universal. Va dirigit a tots els habitants d'Agramunt siguin nadius estrangers o conqueridors, així com també, a tots aquells que, en un futur, acceptaran la vila com a lloc de residència. El document deixa ben clar la total donació i propietat de les terres, camins, aigües, cases, etc., als habitants del poble; els comtes entenen que tot això és necessari per poder satisfer les necessitats humanes de cada dia. Els conceptes, de béns privats i drets testamentaris resten perfectament acceptats, explicitats i alhora minuciosament regulats per la seva praxi. La propietat familiar queda garantida en establir la transmissió de béns als parents més propers. En el cas de no haver-hi família, explícitament es fa referència a la utilització dels béns del difunt en el propi benefici espiritual o en el del municipi. D'aquesta manera es volgué evitar una possible herència per part dels nobles i militars els quals tradicionalment anaven desequilibrant la societat a través de l'acapa-

rament de béns i de privilegis. Els atemptats a la propietat, el no pagament dels deutes o el possible abús de l'autoritat també fou motiu de normalització i regulació judicial. Al mateix temps s'exemí, els habitants de la vila, del pagament d'impostos sobre les vendes i sobre els transports de productes, no solament a l'interior del terme sinó arreu dels dominis comtals. Aquesta exempció degué de tenir gran importància en el desenvolupament econòmic dels agramuntins en un moment en què l'estructura feudal carregava indiscriminadament d'impostos a tothom. Per altra part, tant la protecció física com la moralitat pública i privada foren motiu d'atenció especial, en voler salvaguardar-les per mitjà d'un conjunt de penes i càstigs públics. Amb tot i el conjunt de normes establertes en la Carta de Població, els comtes d'Urgell, vinculen jurídicament la vila, a la normativa medieval dels Usatges de Barcelona, en casos extrems.

Malgrat l'extensió i la minudència en regular cadascuna de les possibles falles humanes dels convilans, per damunt de tot, els comtes palesen el desig i la necessitat d'una via d'entesa veïnal, de diàleg i de pau.

Hom creu que davant d'aquest document es pot afirmar que, el primer privilegi atorgat a la vila d'Agramunt pels comtes d'Urgell va constituir un modè-

lic antecedent de llibertats, si no oblidem que, en aquesta mateixa època, arreu d'Europa i també a la Catalunya Vella es vivia sota una estructura social en la que els homes eren, com a ens bialògics, gairebé un objecte més dels patrimonis senyorials.

4. — Estudis i notícies sobre la Carta de Població

a) En Ramon de SISCAR i de MONTOLIU, nascut a Reus, l'any 1.830, escriptor, historiador, advocat i membre de la Reial Acadèmia de les Bones Lletres de Barcelona, restà vinculat familiarment a la vila d'Agramunt i fou, potser, el primer estudiós de la Carta de Població.

La seva obra consta de 63 pàgines: quaranta-una dedicades a la Carta i altres privilegis atorgats a la vila entre 1.163-1.314, i vint-i-dues pàgines d'apèndix on en compilen la Carta de Població de Lleida, la d'Agramunt, cinc privilegis —tot en llatí— i l'estatut de la Confraria del Sant Esperit d'Agramunt, del 10 d'abril de l'any 1.272, en català.

L'estudi es pot trobar a la biblioteca de Catalunya de Barcelona i, actualment n'hi ha fotocòpies al Consell Municipal del Patrimoni Cultural d'Agramunt i a la biblioteca de «la Caixa».

b) En Joan PUIG i BALL, fill d'Agramunt, en el seu recull de notícies «**AGRAMUNT. Ensayo folklórico, histórico y artístico**», publicat l'any 1.935, dedica unes tres pàgines en estudiar la Carta de Població de la qual en cita textualment algunes ratlles. El treball del Sr. Puig, entre altres coses, ens ha possibilitat el coneixement de la ponència del Sr. SISCAR, en citar-la i comentar-la.

Un exemplar d'aquesta obra resta catalogada a la biblioteca de la Caixa, d'Agramunt.

c) En Josep M.º FONT i RIU, nascut a Barcelona l'any 1.915, jurista, historiador i professor de la Universitat de Barcelona, va publicar, l'any 1.969, «**Las Cartas de Población y de Franquicia de Catalunya**». En aquesta obra comenta breument els orígens històrics d'Agramunt —dues pàgines— i compila la Carta de Poblament en llatí, citant sovint a en Ramon Siscar.

Aquesta obra es troba a la Biblioteca de l'Institut d'Estudis Lleidatans de Lleida.

5. — Bibliografia utilitzada

— SISCAR, Ramon.- **La Carta Puebla de Agramunt**. Vol. IV de les MEMORIAS DE LA ACADEMIA DE BUENAS LETRAS. Barcelona, 1.884 (pàgs. 131-194).

— PUIG i BALL, Joan.- **Agramunt. Ensayo Folklórico, Histórico y Artístico**. Imprenta Encuadraciones de San José. Manresa, 1.935 (pàgs. 128-131).

— FONT i RIU.- **Cartas de Población y de Franquicia de Catalunya**. Instituto Superior de Investigaciones Científicas. Barcelona, 1.969 (2 vols.).

— LLADONOSA, Josep.- **Història de Lleida**. Ed. Camps Calmet. Tàrrrega, 1.973.

— CORREDERA, Eduardo.- **Noticia de los Condes de Urgel**. E. Instituto de Estudios Ilerdenses. Lleida, 1.973.

— SOBREQUES VIDAL, Santiago.- **Els Grans Comtes de Barcelona**. E. Vicens Vives. Barcelona, 1.980 (3.ª ed.).

— SOBREQUES VIDAL, Santiago.- **Història de la Producció del Dret Català fins al Decret de Nova Planta**. E. Universitat Autònoma de Barcelona. Girona, 1978.

— D'ABADAL, Ramon.- **Els Primers Comtes Catalans**. E. Vicens Vives. Barcelona, 1.980 (3.ª ed.).

Breu recordatori de Sió

Segona Part

Assolida la fita d'editar el n.º 200, és un bon moment per, de nou, "posar al dia" la petita història de SIO començada. (La 1.ª part es publicà al n.º 133, març de 1975, amb motiu dels onze anys de SIO).

Seguint aquella trajectòria, es deixà la recordança d'aquell temps, en el moment que l'equip de redacció estava constituït per: Director, Josep M.ª Inglés i Mortés, alcalde. Sots-director: Jaume Cufià i Mata. Consell de Redacció: Josep Bertran i Puigpinós, Jaume Bonet i Boix, Jaume Cots i Solé, Ramon Creus i Boncompte, Josep Farreny i Ortiz, Pere Mora i Giribet i Guillem Viladot i Puig.

A mitjans de 1975 hi hagué "enrenou" a Ca la Vila, el que portà a un nou nomenament d'alcalde en la persona de Ricard Vicens i Borges qui, automàticament, passà a ésser el director del mensual. Això motivà canvis en la redacció, sortint-ne en Guillem Viladot i entrant-hi oficialment en Lluís Pons.

Es a les darreries de 1976 quan, per diferents motivacions ideològiques, se'n surten de l'equip de SIO en Ramon Creus i en Josep Farreny. Llavors es busca nous elements per potenciar i ampliar el cos de redacció i, amb el nou any, s'incorporen: Pasqual Castellà, Josep M.ª Mayoral i Joan Novell. L'any 1977 encara porta nous canvis; a l'estiu plega novament en Lluís Pons per motius particulars. Amb la tardor es "fitxa" un nou membre, en Joan Puig. I en finalitzar l'any presenten la dimissió, Josep M.ª Mayoral i Jaume Cots, el primer perquè s'havia compromés sols per un any, en quant al segon, justificà la seva decisió per excés de permanència en el càrrec.

Aquí, podríem dir, que finalitza la història moderna de SIO. La contemporània —en aquest aspecte— ja està escrita. Amb el n.º 168 —febrer 1978— s'inicia una relació detallada dels que formen l'equip de redacció, així com la dels seus col·laboradors fixos, i que van informant, mes rera mes, dels canvis, si és que s'hi produeixen.

* * *

Repasant aquestes llistes s'hi veuen molts noms nous i alguns amb estades curtes a la redacció, cal dir però que, en general, són gent jove amb edat de complir amb el servei militar, i d'altres que marxen fora Vila.

Ha estat una preocupació de SIO, des de fa anys, l'integrar gent nova —tant a les tasques de direcció com a les de col·laboració—, cosa que no ha resultat gens fàcil. Amb el temps s'ha invitat molta gent a formar-hi part —amb afany d'anar renovant l'equip— i la resposta ha estat, moltes vegades, negativa.

L'esperança d'un demà més segur i fàcil per SIO —i potser, en un avui més dinàmic— està en la gent jove. Disfortadament la majoria, sobretot estudiants, marxen d'Agramunt en el millor moment per integrar-los.

* * *

Repasant la col·lecció de SIO es veu que, les seccions fixes segueixen, més o menys similars durant els anys 1975 i 1976. Es

amb l'any 1977 que s'inicien canvis substancials. "Quadern" passa a denominar-se "Agenda". Desapareixen les il·lustracions de la portada d'en Creus —seguint amb el seu acudit—, i més tard el "Casa a Casa" d'en Pons. Com a noves seccions: "Inventari de Riella" de Guillem Viladot, "Batec de la Ribera" de Joan Novell, un col·lectiu de joves n'enceta una altra amb el títol de "La veu de la Senyera", també "Història", "Llenguatge" i més tard "Literatura" de P. Mora i Giribet, i la de Joan Puig amb diferent temari.

Amb una marcada línia nacionalista, és d'any polític de SIO, seguint els canvis que s'esdevenen arreu de l'Estat, hi dedica les planes centrals i amb portades d'impacte, reservant la darrera plana a diferents temes d'actualitat.

1978 i noves seccions, la de Miquel Aguilar i Barril amb temes generals, "Quinta Columna" signada per C., i la de J. Lluch amb temes per a la formació dels infants. Les portades són dedicades a glossar l'obra de diferents poetes catalans, i la darrera plana és per en Joan Novell, amb nous i diferents temes.

La novetat de 1979 és, les portades de SIO amb fotografia a càrrec de Ricard Creus. Després de molts anys torna a publicar-se Editorial i amb "Història Anecdòtica" inicia, de nou, la seva col·laboració mensual Lluís Pons i Serra. "Catalunya: Espill del seu passat" és el nou títol que firma Joan Novell. I passa a darrera plana la nova col·laboració de Guillem Viladot "Som a Riella".

Un canvi important esdevé amb l'elecció del nou alcalde, en Josep Huguet i Herbera, després de les Eleccions Municipals d'abril. La situació ha canviat i amb ella les rígides normes imperants fins feia poc, ja no és imprescindible que l'Alcalde sigui, aleshores, el director de SIO i, aquest, dona llibertat al Consell de redacció perquè nomeni el seu propi Director. Amb data 24 de setembre es reuneixen els membres de la redacció, i després de la corresponent votació, surt elegit per majoria en Joan Puig i Ribera, i com a sots-director, novament, en Jaume Cufià i Mata.

Es deixa l'any 1980, massa recent, per una futura 3.ª part d'aquest Recordatori.

* * *

Com sempre, la part econòmica segueix a càrrec de l'Ajuntament, que "eixuga" el dèficit anyal ja que, en ésser el preu de venda de SIO un "preu polític", és evident que així succeeixi, encara que es procuri evitar-ho al màxim, amb l'ajut de la propaganda i reduint costos en el possible.

Sortosament els lectors són fidels i el seu nombre augmenta —el que és la millor prova que SIO interessa—. Actualment es fa una tirada de quasi mil exemplars, amb la curiosa particularitat que se n'envien més fora, que la suma de vendes i subscriptors de la Vila.

❖❖❖ L'11 de Setembre ❖❖❖

El passat dia 11 de setembre, es celebrà per primera vegada després de quaranta-dos anys, la Diada Nacional de Catalunya, a títol oficial. Després de 266 anys de distància d'aquell onze de setembre, en què a Catalunya, li foren arrabassades totes les llibertats nacionals, per la raó i la força de les armes; ens trobem, avui, davant una situació realment lamentable, que degut, (i ho repeteixo tal com ho he dit d'altres vegades) a la mala actuació dels nostres polítics; (tots, amb representació parlamentària o sense) el poble català es troba desconcertat, i sense saber què fer.

Els partits parlamentaris després de molts estires i arronses es decideixen a convocar el poble davant del conseller en cap Rafael Casanova, prescindint sempre de la presència dels partits nacionalistes radicals.

Per altra banda els independentistes, (almenys així s'autoanomenen) no s'entenen, uns convoquen al Fossar i uns altres a la plaça del Rei.

Nosaltres vàrem anar cap al Fossar de les Morenes; allí es respirava un ambient de pura consciència nacional, d'independentisme declarat per dir-ho d'alguna manera; a part de tot això els partits parlamentaris ja ens han enganyat massa vegades. Per exemple: primer ens deien que havíem de votar afirmativament la constitució i després a l'hora de redactar l'estatut, ja ens deien que no es podien allargar massa en el seu contingut, perquè la constitució no donava per més i, segurament, que aviat ens diran que la Generalitat no pot donar més perquè l'estatut no

ho permet; sense recordar-se que en la seva hora també aconsellaven el sí.

Després ja cap a la tarda, vàrem anar a donar un tomb pel monument d'en Rafael Cananova. Deixàvem els deu mil catalans del Fossar i anàvem a veure els cent mil catalans que desfilaven per davant el monument.

En arribar allí, el primer que vam veure fou les sardanes, les taules, els vermuts, i les parades que venen barrets, macutos i adhesius. Allò en lloc d'ésser una diada de reflexió, i de lluita, era una autèntica festa; aleshores va ésser quan em vaig adonar que havíem deixat deu mil catalans que ja estàvem, i estem fins al capdamunt d'estar governats des de Madrid, i en véiem cent mil que ja hi venien bé en ésser regits per sempre més per la política imperialista de l'estat espanyol.

Jordi Padullés i Serra

alvet

INSTAL·LACIONS G. L. P.
« BUTANO - PROPANO »

Pça Planell, 4 PONTS Tel. 46 01 12

Auto - Escola
Martí

Cotxes de Lloguer
Ripoll

Urbanització
Verge del Socors
Teléfon 39 01 61

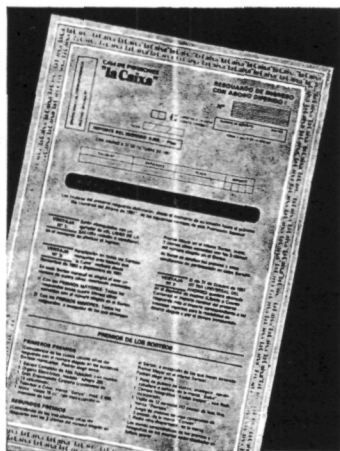
SORTEIGS ESTALVIEU i GUANYEU DURANT UN ANY

Aquesta és la promoció Especial que "la Caixa" us ofereix amb motiu del Dia Universal de l'Estalvi.

En efectuar el vostre ingrés, rebreu un Resguard NUMERAT amb el qual participareu en tots els Sorteigs que mensualment, i davant de notari, celebrarà "la Caixa" durant un any.

És fàcil d'aconseguir un premi. Si les quatre últimes xifres del vostre número coincideixen amb les del número sortejat, us correspon el PRIMER PREMI. Si només hi coincideixen les tres últimes xifres us haurà correspost el SEGON PREMI.

El vostre número participarà en tots els Sorteigs. Podeu aconseguir més d'una vegada algun dels nostres premis:

Televisors en color, Motos, Equips d'Alta Fidelitat, Rellotges, Càmeres fotogràfiques, etc.

Però, a més, juntament amb el resguard NUMERAT, rebreu un exemplar de «EL LLIBRE DE LA SALUT». Un llibre molt útil per a tota la família amb una gran quantitat de fotografies i que podreu escollir entre la seva versió catalana o castellana.

Veniu a "la Caixa". Emporteu-vos un llibre i un número, i... bona sort!

Emportí's aquest llibre
per a vostè i la seva família

del 30 d'octubre
al 15 de novembre

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"

«EL OCASO», S. A.

Companyia d'Assegurances i Reassegurances

Fundada en 1920

Agent Representant de la Companyia a Lleida

Joan Vicente i Benet

Agent Col·legiat d'Assegurances

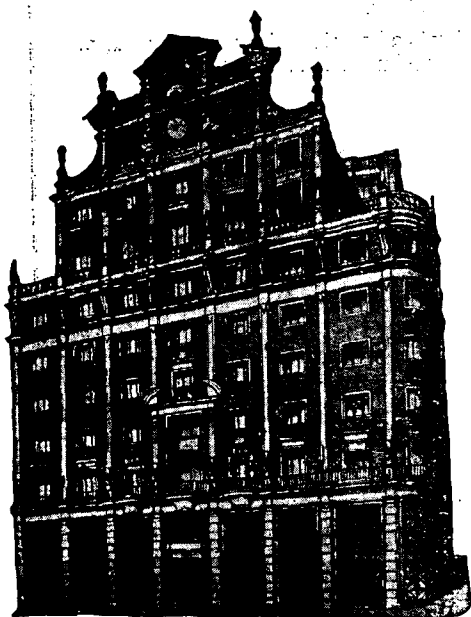
Avda. Blondel, 27 - 1.^a Tels. 222127 i 221340

Representant de la Agència a Agramunt

Ramon Vilà i Galofré

Àngel Guimerà, 10^a - 2.º - 1.º

RAMS EN QUE OPERA LA COMPANYIA:

Edifici propietat de la Companyia
Princesa, 23 — Madrid

Vida (vàries modalitats)

Incendis

Difuncions

Tot risc de la llar

Multi-risc del Comerç

Tot risc de la Construcció

Pèrdua de Beneficis

Multi-risc Comunitats de Propietaris

Robatoris

Vidrieres

Crèdit i Caució

Crèdit Vivenda

Transports

Responsabilitat Civil

Accidents Individuals

Intervenció i Hospitalització Quirúrgica

Collites (Cereals)

PROSES FOIXIANES

Anit, prop de la Cabana dels llops, em vaig trobar amb quatre gripaus amb samarreta blaugrana. Tanta impertinència m'espantà i em deixà col·lort; no podia ser aïrrament. Des de llavors ençà vaig optar per empaitar les monges que em sortissin al pas per carrers i ravals de la vila. I tanta ha estat la meua estrugança que en poc menys de vint i quatre hores n'he enxampat mitja dotzena. Tanmateix, no s'ha perllongat pas molt la meua satisfacció, car, quan a l'hora de la menja, els he portat sis tassons de maduixes regalades amb nata i uns braços gitanescos per sucari amb la llet, elles, molt repatànies, m'han contestat que volien veure la carta, tot afegint que tan sols els venia de gust una bossa de pipes i, a tot estirar, un parell de pastilles Joanola.

★ ★ ★

Tu ho saps molt bé que acabo de descobrir dos tricornis vermells a la caixa de les golfes de cal Sebastiana. El fet, però, no m'hauria capficat el més mínim ni m'hauria remogut la tendrella, si no hagués estat perquè al costat dels exòtics capells hi havia una dotzena de ciris pasquals amb ornamentacions bicolores. Què renoi hi feien dotze espelmes en aquella capsa, els amos de la qual han estat de sempre i és sabut de tothom: persones anticlericals i repatànies a tot allò que fa tuf d'encens? Ah! Però, això no és pas tot. Endemés vaig clissar-hi un parell de ratolinengues entremaliades que, tantost s'amagaven davall dels barrets militars, talment fossin casernes, tantost les divertien fent-se passar de l'una a l'altra les grosses candeles eclesials. L'habilitat i lleugeresa del seu joc em deixà fascinat i hauré d'admetre sense embuts que àdhuc vaig restar bocabadat, corprès i ullplorós: tanta era la seva virtuosa llestesa!!

★ ★ ★

Sóc el faroner de l'illot de la Mangra. Quan vaig a terra, molts viants em pregunten si, tan solitari com visc, en les nits de maregassa i lluna absent no em corprès la basarda. Jo, que ja estic fet a la interpellació, no els contesto; tan sols els faig disciplent una ganya esquifida com volent dir que què és això d'esporugir-se. Es clar que, amb aquesta resposta tan imprecisa, poc poden arribar-se a pensar que és puntualment en les nits de foscors compactes i mar renouera quan, en fulgurant vaixell, vénen Na Mariàngels, N'Adela i en Jaumet, i tots plegats ens entretenim a mirar i remirar escenes apocalíptiques d'una Bíblia del vuit-cents. I poc s'imaginem els preguntaires que, als volts de mitja nit, tots quatre anem a espigolar pels esculls que circunden l'illa les escates que les ones enfurides han pres del cos peixivol de les ondines i que, un cop en tenim quatre barrals a caramull, retornem, cametes ajudeu-me, al far i, allí, oh joia, ens entretenim a vestir, en Jaumet i jo mateix, les nostres companyes nues, tot encastant les escames argentines en sos cossos femenins. El joc és entretingut i llarg, però la nostra perícia fa que sempre enlestim la juguesca abans el sol no espiï per l'horitzó; i quan aquest traspua en la ratlla cel i mar, pugem al capdamunt del far i esperem el primer reflex solar, per tal de juguinejar, amb les damisehes vestides de llurnes, a la rateta.

Joan PUIG

TALLER

Jordi Padullés

FUSTERIA METÀL·LICA
Instal·lacions per a Granges
Reparació de tota classe de
Maquinària Agrícola i Industrial

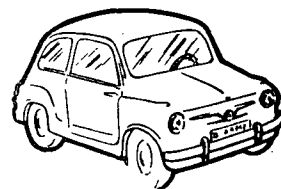

Avda. Comtes
d'Urgell, s/n.
AGRAMUNT

**Ajudeu SIÓ,
subscrivint-vos-hi!**

**Col·laboreu-hi!
Anuncieu-vos-hi!**

SIO, ÉS DE TOTS!!

Planxisteria

SANS

Carrer del Firal
Tel. 39 06 69
AGRAMUNT

L'ALPINISME

«No es pot ésser feliç fins a arribar a as-seure's a 3.000 m. d'altitud».

E. Whympfer.

El muntanyenc alpinista és un compendi del que en podríem dir, dos estímuls vitals: la fal·lera per viure, l'estimació de la nostra terra, la gent, les plantes, la natura tota i la recerca del desconegut.

El ser humà neix amb una petita llavor de romanticisme sincer, que per dissort l'afany pel diner i les maltempsades d'aquesta vida agitada que ens ha tocat viure, té cura de no deixar germinar amb normalitat. Hom es desisteix a acceptar-ho i busca el no caure en el parany de la vida fàcil i anodina cercant una sortida que alguns hem trobat en la pràctica d'aquest «esport-filosofia», (ho dic així, perquè entenc que és molta la diferència amb els esports competitius) i als qui el practiquem, ens titllem gairebé de suïcides, i pensen que només busquem el perill enfilant-los. Aquests trobaran en la frase «la fal·lera per viure» un contrasentit, però us puc assegurar que poca gent hi ha tan disposada a fruit del goig de viure, a aprofitar tots i cada un dels minuts de la nostra vida.

No he trobat en cap altre esport o activitat el sentit de col·laboració i companyerisme, com en una cordada d'escaladors. Us imagineu dues vides unides per una corda progressant per una paret pirinenca, compartint feixucs esforços de superació, ajudant-se quan l'altre no troba la manera de passar un escull, en silenci, sense fer soroll, amb respecte i veneració vers la muntanya? De vegades un afluixa, se li cansen les mans i sense vergonya demana a l'altre que ho intenti; sí, sense vergonya, perquè no és una competició, és un treball d'equip de dos éssers que van a la una i que es necessiten l'un a l'altre per poder pujar amb seguretat fins al cim. Quan per fi s'arriba a dalt, no us serà difícil comprendre la satisfacció íntima que s'experimenta. Hem vençut allò que anys endarrera quan encara no havíem assolit el nivell tècnic adient, ens semblava impossible atènyer, i ara... ara, dalt del cim, estem units encara amb la corda que ens ha fet gaudir d'un bell destí. Ens abracem, encaixem ben fort les mans. No hi ha aplaudiments, ni crits, només aquell vent tan fi que talla com una navalla, com si fos la rabieta del cim per haver-li guanyat un tros de la seva, fins aleshores, inviolada intimitat.

Ens agrada parlar amb la gent de muntanya, escoltar les seves justificades lamentacions, fruit, sens dubte, de l'ostracisme al que han estat sotmesos i ho estan encara.

Ens agrada contemplar les plantes i els animals. Es un espectacle únic, per exemple, veure un isard saltar àgil com un felí per entre roques d'equilibri inversemblant.

La incògnita del desconegut. De petits tots ens hem enfilat dalt d'una tàpia tot preguntant-nos: Què hi deu haver al seu darrera? Què es deu veure des d'allà dalt?

En tot ser humà també hi nia un aventurer que no gens de content amb el que la generació passada li ha llegat, busca noves sensacions, nous ideals. En definitiva, busca conquerir el que sembla impossible. Sense aquests estímuls, la humanitat encara viuria al Quartenari. Sí, també som una mica aventurers, i en certa manera potser busquem el perill que salvem amb una preparació física, psíquica i tècnica adient.

No es pot en poques paraules explicar-ho tot sobre l'Alpinisme, però m'agradaria que en acabar aquestes ratlles hi hagués algú que a partir d'ara no ens considerés tan il·lusos o folls. Evidentment que existeix el perill, i que una fallada pot ser el presagi d'un accident, no obstant sempre he valorat més perillós un viatge en cotxe, per exemple, que l'escalada. Si hom és conscient i es prepara degudament, reflexiona sobre l'itinerari que farà, l'estudia, valora les seves dificultats i és sincer a l'hora de sospesar la seva capacitat tècnica per aquella ascensió, no tindrà més perill del que és normal i disfrutarà en plena natura d'un bon esport que li permetrà de fer belles ascensions cada cop més difícils i més interessants, com jo he pogut gaudir aquests dos últims estius pujant als dos pics més alts d'Europa: el Montblanc (4.810 m.), el 1.979 i el Bont Rosa (4.634 m.), al massís dels Alps.

Qui s'anima?

Gabriel Balcells

GRUPO CONSIST S.A.

SACS DE PAPER - BOSSES DE PLÀSTIC - TRANSPORTS

CTRA. TÀRREGA, s/n. ✉ CORREUS n.º 25

☎ (973) 39 02 00 (4 LÍNIES) ☎ CONSIST

AGRAMUNT (LLEIDA) ESPANYA

INFORMACIÓ ESPORTIVA

En aquest apartat, la varietat ha estat la nota destacada i per tant tothom que es senti identificat amb qualsevol aspecte esportiu, ha viscut intensament aquests dies de la Festa Major.

Passem doncs, a fer una mica de comentari dels esports que s'han celebrat.

Començarem pel futbol, com a primer esport de masses:

C.F. AGRAMUNT, 3 - Cervera, 0 en categoria Juvenil, on el nostre equip representatiu s'ha imposat a l'equip contrari i que ha servit per posar-se a to cara el començament del Campionat.

C.F. AGRAMUNT, 2 - Castellserà, 5 en categoria d'Alevins, on els nostres representants no han estat tan afortunats i que a pesar de lluitar amb punt d'honor s'han vist superats.

C.F. AGRAMUNT, 4 - Castellserà, 4 en categoria d'Infantils, on la victòria final l'ha aconseguida l'Agramunt per penals, adjudicant-se la Copa que es disputava.

C.F. AGRAMUNT, 0 - Castellserà, 3 en categoria de veterans amb forta derrota del nostre equip que a pesar de posar-hi tota la voluntat, no ha pogut superar l'equip visitant.

C.F. AGRAMUNT, 14 - Selecció de Tarragona, 1 en partit de preparació del nostre equip de 2.ª Regional i ben cert que ha estat d'entrenament perquè el resultat final canta que no hi ha hagut contrincant. L'aficionat ha sortit disgustat en veure la porríssima impressió de l'equip contrari.

El diumenge es celebrà una confrontació amistosa de Tennis entre els equips de C.T. BADALONA i C.T. AGRAMUNT, el resultat final fou de:

C.T. AGRAMUNT, 3 - C.T. Badalona, 2.

Els resultats parcials dels partits foren:

INDIVIDUALS MASCULINS: Ciprés guanyà a Parés, pel resultat de 6/3 i 6/1. Argelich perd envers Fraile, pel resultat de 3/6 i 1/6. Canudas guanyà a Gironès, pel resultat de 5/7, 6/0 i 6/4.

DOBLES MASCULINS: Parés-Fraile guanyen a Puertas-Querol, pel resultat de 6/4 i 6/1. Llurba-Coscollola guanyen a Nadal Camins, pel resultat de 6/2, 7/9 i 7/5 essent aquest partit el més disputat de tots els jugats, donant la victòria final al nostre equip.

En les instal·lacions del Camp de Tir de la "Bassa Nova" es disputà dues Tirades que es desenvoluparen així:

Dia 13. - Tirada de Societat, amb la participació de 32 tiradors, essent la Classificació Final:

1.er, A. Clòtet; 2.on, Josep M.ª Salvador; 3.er, E. Llagunes.

Dia 14. - Tirada oberta, amb la participació de 65 tiradors d'arreu de la Comarca i altres contorns. La Classificació Final fou:

1.er, Ramon Nadal, de Claravalls; 2.on, Jaume Tasies, de Penelles; 3.er, Joan Torra, de Vilalba.

I per acabar el nostre comentari parlarem d'Escacs, on en el local Social del Casal Agramuntí es disputà una interessant confrontació entre els equips d'ARTESA i AGRAMUNT, acabant amb victòria forastera de 4 a 5. **Jaume CURAT i MATA**

El dia 7 de setembre comença altra volta el Campionat Provincial de Segona Categoria Regional.

Els resultats obtinguts pel nostre equip durant el més de setembre són els següents:

C.F. AGRAMUNT, 2 - Torrefarrera, 1

C.F. Ponts, 4 - C.F. AGRAMUNT, 0

C.F. AGRAMUNT, 4 - C.F. Montgai, 1

C.F. Gardeny, 5 - C.F. AGRAMUNT, 5

Els resultats de l'última jornada del nostre grup és el següent:

Gardeny, 5 - AGRAMUNT, 5; Lleida, 2 - Ponts, 1; Manzaners, 0 - Almenar, 1; Cervera, 2 - Juneda, 4; Poble Sec, 3 - Tremp, 1; Castellserà, 1 - Vilanova C., 1; Arbeca, 2 - Guissona, 1; Pobla S., 1 - Montoliu, 1; Torrefarrera, 3 - Fàtima, 1; Montgai, 3 - Organyà, 1.

CLASSIFICACIÓ GENERAL ACTUAL

Vilanova C., 7; Torrefarrera, Lleida, Juneda, Fàtima, 6; AGRAMUNT, Guissona, Montoliu, Pobla s., 5; Almenar, Ponts, Tremp 4; Arbeca, Castellserà, Gardeny, Poble Sec, 3; Montgai, 2; Organyà 1; Cervera i Manzaners, 0.

GOLEJADORS DE L'AGRAMUNT

Soldevila, 6; Cavaller, 2; Pintó, 1; Cortés, 1; Pulido, 1.

COMENTARI AL PARTIT JUGAT AL CAMP DEL GARDENY

El passat diumenge al camp del Gardeny (Lleida) el nostre equip protagonitzà una gesta que hauria estat sonada i importantíssima sinó que als últims minuts de joc, extremadament confiats, l'entrenador efectuà canvis essencials a l'equip que el debilitaren d'una tal manera que donà lloc a una reacció, imprevisible, que ens portà un empat a 5 punts quan la victòria era més que cantada i merescuda. Coses estrambòtiques que ens depara la pilota de quant en quan, per aquest món de Déu.

El partit fou brillantíssim, i emocionant; els assortats agramuntins que el presenciaren, en faran memòria molts anys; l'Agramunt no hi escatimà energies, efectuà un gran joc de conjunt i d'atac; meravellà tots els espectadors i aquells 70 minuts de joc, faran història.

El Gardeny començà impetuosament i ens marcà 2 gols als 10 minuts de joc, però l'Agramunt es llançà a l'atac i en marcà 5 de seguits, en Soldevila, 2; Pulido, 1; Pintó, 1 i Cavaller, 1 i després dels canvis d'en Cavaller i l'Andrés, en Pintó fallà un penal, ja que el porter li parà la pilota no massa forta. Els del Gardeny s'envalentonaren logrant en els 15 minuts que falta, igualar el partit miraculosament i amb l'ajuda descarada de l'àrbitre.

Hem de destacar que per causes diverses, el nostre equip encara no ha pogut alinear tots els titulars de la plantilla i això, ens fa esperar una brillant reacció.

Jaume BRILS

INDÚSTRIES PADULLES/SORRIBES S.A.

SITGES per emmagatzemar pinsos, farines, ciments,
i cereals VIS-CENFINS transportadors i
elevadors de diferents mides i potències

Poligon, s/n. Tels 39 06 06—39 06 25 AGRAMUNT

Novetats Figuera

Plaça Església, 2

Tel. 39 03 88

RECORDS

Pensar en aquell llunyà mes de març de 1964, en que sortí el primer número de SIO, és endinsar-se ja 17 anys en el passat.

Estic segur que cap de les set persones que en aquells temps, ens reuníem per iniciar-lo, pensàvem seriosament que es pogués assolir el n.º 200.

Bé, això que «ens reuníem», pel que a mi respecta, és un dir, millor expressat, és que «es reunien» i jo hi formava part com a «peó de brega», al costat d'aquella majoria de prohoms, amb poder i mitjans, per emprendre aquella difícil tasca d'encetar una nova eina de cultura i comunicació per Agramunt.

Des de llavors, més directament que indirectament, quasi sempre he format part d'aquests equips de SIO, amb gent desinteressada, disposada a treballar i a tirar-lo endavant. Això, potser, ha estat una de les claus de l'èxit de la seva durada; la tossuderia de fer-lo sortir cada mes, malgrat el treball —moltes vegades monòton—, les defallences, els maldecaps de tot tipus, la «bona fe» de la gent... Recordo, ja fa anys, que no vaig poder convèncer una persona, en el sentit que els de SIO treballàvem sense cobrar. Suposo que no deu ser l'única.

De problemes no n'han faltat en el si de SIO. S'han viscut durs enfrontaments entre membres de la redacció per qüestions de criteris, d'ideologies i fins i tot de matís. En determinades èpoques ha faltat molta col·laboració, i la feina ha estat per «omplir-la». En fi, són coses ja superades.

En quant a les relacions amb les diferents alcaldies, n'ha passat de tots colors! Han estat com les d'un matrimoni obligat a entendre's sense, algunes vegades, estimar-se. Bromes a part, com es deia en una editorial de SIO de l'octubre de 1977 —n.º 164—, hi ha hagut una «subtil entesa» entre ambdues parts i en benefici d'una tercera: SIO, del que n'hem de felicitar tots.

La majoria d'aquests malestars, però, els portava la CENSURA. Tinc aquesta paraula associada amb Lleida. D'allí venia cada mes el vist-i-plau del que es podia i no es podia dir. Ja era dur l'autocensurar-se en escriure, per encara haver d'esperar aquesta marca suspesa al cap per esclafar-te les il·lusions, perquè, pel que dèiem, no crec que ens tanquessin. Encara no he pogut conèixer aquest senyor, amb prou poder per, des d'un despatx de Lleida, fer-nos passar estones tan dolentes. Ben pensat, no sé si és consol el pensar que a ell, potser, les hi feien passar pitjor des d'un despatx de Madrid.

SIO és bàsicament pobre, i per aquest motiu el seu Consell de redacció ha estat sempre nòmada. Amb això vull dir, que no ha tingut mai un lloc propi per

Renaixement

La nostra Festa Major
anava de capa caiguda,
ja feia anys que durava,
necessitava una ajuda.

Si no s'hi posava remei
la festa estava acabada,
acusava un cansament,
era una festa malalta.

Al setembre del setanta-quatre
a SIO vaig dar la veu,
dient-li a la nostra festa:
Ai! Qui t'ha vist i qui et veu!

Sortint per aquest món de Déu
deixàvem la festa abandonada,
i cansats d'escorcollar hem vist
que no hi ha festa com la de casa.

reunir-se, i si l'ha tingut ha estat amb unes condicions per a «fugir-ne». Al llarg dels temps, les reunions s'han celebrat als llocs més diversos i fins i tot pintorescos. A Ca la Vila, s'han fet reunions des dels baixos fins a les golfes, passant pel confortable despatx de l'Alcalde. També en cases particulars, bars, botigues, cafès, locals d'entitats públiques, i fins i tot en una perruqueria de senyores.

No es pensi que estic presentant un «memorial de greuges» amb tot el que dic, no lamento el meu pas per SIO, a més que no seria veritat, fóra estúpid el dir-ho, ja que ningú m'hi ha obligat a estar-hi, en tot cas, el companyerisme —hi he passat moments molt agradables— i la creença de «fer» Agramunt des d'aquest àmbit.

L'experiència de SIO ha estat enriquidora per a mí, una veritable escola de formació cívica, que m'ha ensenyat a conviure, a dialogar, a respectar els altres; a frenar, aquest «rei» que portem a dins nostre i que vol sobresortir, en benefici d'una causa comunitària, no tan brillant, però més positiva.

Desitjo que, amb el temps, uns altres puguin dir el mateix i des d'aquesta mateixa publicació. Serà la prova que SIO segueix malgrat tot.

Jaume Cots i Solé

de la Festa Major

Festa Major del vuitanta,
sembla que t'hagis reviscolat.
S'ha fet una festa molt maca,
tot el poble s'hi ha abocat.

El moviment era constant
als quatre punts cardinals,
tot era senyals festívols
i tothom a disfruta'ls.

Sardanes, Concerts, Sarsuela,
cançons d'Havaneres i Balls,
concurs de tir, «caballitos»,
putxinel·lis per petits i acompanyants.

Des esports futbol i tennis,
de pintura i dibuix concursants,
mireu quin munt de coses hi havia,
Festa Major de poble gran.

Es va estrenar una sala nova,
tot és qüestió de començar,
tindrem museu a la nostra vila,
no és mai tard quan el bé es fa.

La Creu Roja també en forma,
ens ho va ben demostrar
fent exercicis, maniobres,
que el públic pogué presenciar.

També les funcions religioses
en foren cosa lluïda,
i l'aniversari de la Capella
com un aplec que mai no s'oblida.

Una altra novetat tinguérem
que em sembla bé ressaltar,
l'estrena d'una AVE MARIA
que el poble li va cantar.

Dedicada a la nostra Patrona
com uns goig de bon resar,
en aquests hi ha recordança
del lloc on la van trobar.

Pels qui enyoraven les veles
també d'això hi va haver,
un envelat a tota «pastilla»
la balleruga hi va ser.

L'envelat a la nostra vila
fa més de cent anys que s'hi planta,

si no hi és ja no es fa festa,
Agramunt hi està arrelada.

De tot i força hi va haver,
quatre dies de Festa Major
i s'hi va afegir un cinquè,
el dilluns, que Déu n'hi do.

Així el dilluns dia de circ
com a final de la festa,
i també balls i concert
per l'Orquestra Maravella.

Mal van els pobles que perden
les seves Festes Major,
quan canvien per altres coses
moltes vegades pitjors.

Aquells anys de festa pansida
quan passàvem pels carrers,
els uns miràvem els altres
volent dir: Això no pot ser.

Aquest any això no passava,
ningú no es queixava de res,
ací i allà tot era bonança,
tothom s'ho passava bé.

Si ho feu així els qui ho feu ara
tireu endavant, agafant bon peu.
Veiam si entre tots s'arregla la cosa,
perdre la festa és un fet greu.

D'aquell caliu que en quedava
jo en reclamava uns rebrots,
llucades tendres i joves,
promesa de noves funcions.

Així que Agramuntesos
el retorn l'hem pres arreu,
i entre tots treiem la dita
del «Qui t'ha vist i qui et veu!».

Vingui d'on vingui el vent
sols queden les coses que es fan,
la feina es fa tot fent-la,
no es fa la feina xerrant.

Que la Festa Major del vuitanta
sigui com punt de partida,
tinguem continuïtat millorant-la,
que no sigui flor d'un dia.

Ferran Ros Pijuan

Cooperativa Agropecuària de Guissona

Tel. 550000 (14 línies)
G U I S S O N A

Pinsos Compostos

Escorxador general
Frigorífic

Medicaments i
Assistència Tècnica

Material per a la
Ramaderia

Secció Agrària

ROS ROCA S.A.

LA INDUSTRIA
DEL REMOLC

Llenya i Carbó

**F. Santamaria
i Fills**

Santa Esperança
Telèfon 390387

Xocolata

Jolonch

AGRAMUNT

Sastreria

UNIVERS

Avda. Carlemany, 81

LES ESCALDES
PRINCIPAT D'ANDORRA

El Museu, un èxit cultural

Al número de SIO del mes passat ja es donava una breu notícia de la inauguració del Museu Municipal i dels altres actes relacionats amb l'Exposició del Patrimoni Arquitectònic de la Ribera del Sió, notícia que avui ampliam amb més dades i detalls.

EMPLAÇAMENT

Amb una mica d'imaginació i una altra mica de barra podríem afirmar que l'indret on està situat el Museu Municipal és el que queda d'una cripta de l'antic Convent dels Mercedaris. Parets de pedra, dues rengleres de columnes i un sostre baix, de volta, són circumstàncies que ajudarien a mantenir la ficció; però nosaltres som molt respectuosos amb la veritat històrica i no volem dir mentides. L'indret esmentat és un soterrani de l'edifici del Mercat, construït l'any 1948 per "Regiones Devastadas". Una dependència que molts agramuntins ni tan sols sabien que existís, perquè estava abandonada, pràcticament sense cap utilitat. Només va ser qüestió de posar-la una mica decent i obrir un accés directe a la plaça.

FINALITAT DEL MUSEU

De moment al nostre Museu Municipal només hi ha pedres velles, però més endavant s'hi aniran posant altres coses: estris de la pagesia i de l'artesanía locals, utensilis domèstics, etc. Coses que a moltes cases més aviat hi fan nosa i que allí trobaran un marc adequat per a ésser conservades com a record d'uns temps pretèrits que ja han passat a la història. I on tots, grans i petits, les podrem contemplar amb curiositat o amb nostàlgia. Amb la col·laboració de tots, confiem que s'omplirà aviat i que ben prompte també, s'haurà de buscar un altre local més espaiós. Aleshores al Museu actual s'hi podran quedar les pedres i a l'ampliació —allà on sigui— traslladar-hi els altres objectes.

L'EXPOSICIO DEL PATRIMONI ARQUITECTONIC

La Ribera del Sió té una personalitat ben definida en el conjunt de les terres catalanes de ponent i es mereixia posar de relleu els valors arquitectònics i artístics que posseeix. La idea d'aquesta exposició va sorgir la primavera passada amb motiu d'una exposició anàloga referida a la comarca de l'Urgell que tingué lloc a Tàrraga a finals de maig. Agramunt hi va participar a través del Consell Municipal del Patrimoni Cultural i de seguida ens vam adonar que no satisfeta els nostres anhels, perquè només hi poguérem portar mostra dels tres municipis de la Ribera que formen part de l'Urgell. Aleshores ens fèrem el propòsit de presentar una Exposició del Patrimoni Arquitectònic de tota la Ribera del Sió; vam creure oportú fer-ho per la Festa Major i aprofitar l'avinentesa per inaugurar el Museu Municipal.

Es aquesta Exposició, constituïda per dos centenars de magnífiques fotografies, en blanc i negre, tothom ha pogut admirar esglésies i castells, ermites i masies, places i carrers; edificis tots ells, amb un valor arquitectònic i artístic, o simplement representatiu de la manera de construir de la comarca. No hi havia tot el que hi podia haver, però sí el suficient per formar-nos idea cabal del que tenim a la Ribera del Sió.

A més de les fotos disposàvem de cent-cinquanta diapositives sobre el mateix tema, que en tres ocasions foren projectades, amb comentaris, a la sala cinematogràfica Avinguda IV, gentilmente cedida pel seu propietari. Tingueren lloc aquestes projeccions el dia de la inauguració, el 7 de setembre; el dia 9 al vespre i el divendres de la Festa Major a les dotze del migdia. L'assistència de públic fou escassa i siguié una llàstima perquè les diapositives, en color, eren excel·lents, la qual cosa facilitava moltíssim la labor del presentador.

ORGANITZACIO

L'organització de tot el que hem explicat anà a càrrec dels membres i col·laboradors del Consell Municipal del Patrimoni Cultural. No cal personalitzar perquè uns i altres hi van posar tota la seva voluntat i el més decidit entusiasme.

Des de donar el tomb per la Ribera per localitzar els indrets dignes de ser fotografiats, fins a enganxar les fotos als plafons; des d'arreglar les pedres, fins a atendre els visitants els dies que el Museu estava obert; de feina n'hi va haver bastant i a estones de mal fer. Em refereixo, sobretot, a entrar les pedres més grosses dintre el recinte; aquesta labor, la més penosa de totes, fou realitzada tan democràticament que entre els components de l'equip que aixecava i empenya s'hi podia trobar de tot: empleats municipals, autoritats, membres i col·laboradors del Consell del Patrimoni i espontanis que passaven pel carrer. Tot seguit per fer pàtria xica!

EL CONTINGUT ACTUAL

Hem dit abans que avui al Museu només hi havia pedres i no estarà de més explicar de què es tracta. Des de feia anys al recinte de l'Escorxador Vell, al carrer del Firal, hi havia un munt de pedres treballades, a la intempèrie, sense altra utilitat que fer de suport a l'herba que creixia i les mig amagava. La major part d'aquelles pedres procedien del temple parroquial i segurament eren allí des de les darreres obres de restauració de l'esmentat temple.

Aquestes són les pedres que han servit de base al contingut del Museu i entre altres de més petites s'hi trobaven les següents: Els bocins de tres voluminoses imatges de factura barroca, amb indicis d'haver estat policromades; una pica d'aigua beneïda, partida pel mig, del segle XVI; i una altra pica, sencera i més gran, del mateix segle i amb una llarga i ben conservada inscripció.

De les altres pedres existents al Museu procedents d'altres indrets, volem recarcar el peu d'una creu de terme, del segle XVII, que ha vingut de Les Puelles.

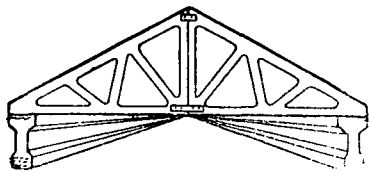
EXIT CLAMOROS

Tant el Museu com l'Exposició del Patrimoni Arquitectònic ha estat un gran èxit a tots els nivells, sobresortint el popular. S'han de comptar per centenars les persones que hi van passar durant la setmana que estigué obert; agramuntins d'ací i de fora, gent de la Ribera del Sió, turistes nacionals i estrangers. Modèstia a part, tothom quedava bocabadat i tenim l'esperança que més que el valor intrínsec del material exposat, es sabrà apreciar la bona voluntat dels organitzadors, el desig de conservar i fer viure el nostre passat, l'afany de posar de relleu i divulgar tot el que de bo tenim a casa nostra i a la comarca. De fer cultura, en una paraula.

També n'hi ha hagut de tardans que s'han quedat sense poder-lo visitar. El dissabte i el diumenge sobre la Festa Major el Museu, fora programa, va tornar a obrir les seves portes; però després s'hagueren de retirar les fotos per donar pas a nous muntatges.

Lluís PONS I SERRA

PRETENSATS

CUNAT, S. L.

Avda. Catalunya, 13 Tel. 39 01 15 Apartat 26
AGRAMUNT Urgell - Lleida

FIBAL

Sastreria i Confeccions per a
Cavaller i Nens

Plaça Pou, 14

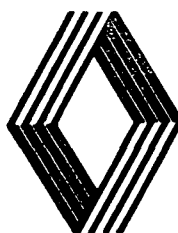
Tel. 39 07 36

Turrone's, B.V.

CHOCOLATES *Viladís*

Una llarga... i dolça tradició

Fabricats per VICENS - BONET, S. A.

Servei RENAULT

JERONI VALLS I SEGURA

Ctra. Artesa - Tàrrega, Km. 12'800
Tel. 39 03 34 AGRAMUNT

MAQUINARIA AGRICOLA

JOSEP MARTORELL

Electrodomèstics
VILANOVA

Guimerà, 13

AGRAMUNT

Tel. 39 08 90

Restaurant
Cafeteria
Discoteca
Sala de Festes
Piscines
Pista d'Estiu
Video-Set

Estacions de
Servei a:

Agramunt
Cubells
Montgai
Mont-roig

Establiments
E. S. A.

Tels. 390802
390202 - 390142
AGRAMUNT

Plantes per a remei a la Ribera del Sió

ESPI BLANC GRATAEGUS OXYACANTHA ESPINO BLANCO

PART EMPRADA: Les fulles, les flors i els fruits.

PROPIETATS: Tònic cardíac, corrector de la hipotensió i de la hipertensió, antièspasmòdic, tranquil·litzant, etc. ?

INDICACIONS: Feblesa del cor, lesions de les seves vàlvules, pressió alta i baixa de la sang, circulació dolenta, angina de pit, trastorns de l'edat crítica, preventiu de l'arteriosclerosi, i molt eficaç contra l'insomni de tipus nerviós.

US: A l'interior, s'utilitza amb infusió, a raó d'una cullera gran per tassa. Es prenen dues tasses. Es una de les millors plantes tranquil·litzants. Les persones que es troben cansades, sense energia, que dormen malament, que sofreixen vèrtigens, nerviosisme, que tenen problemes en la puja i baixa de la sang, crisis cardíaques, o el prevenir que augmenti el colesterol, l'enduriment de les elements afectades, trbaran en l'espi blanc, una planta que els proporcionarà molta ajuda. Perquè sigui eficaç ha d'ésser un tractament llarg, hom en pot prendre quantitats considerables sense cap perill. Encara que és més lent que la digital sobre el cor, les afeccions del sistema circulatori les guareix millor; i ofereix l'avantatge de no ser tòxic com la digital.

FUMISTERRA FUMARIA OFFICINALIS FUMARIA

PART EMPRADA: Les fulles i les flors.

PROPIETATS: Depurativa, estomacal, diurètica, activa les funcions del fetge.

INDICACIONS: Cura depurativa anual, congestió del fetge, càlculs hepàtics, erupcions de la pell, hidropèpsia, edemes, etc.

US: A l'interior, la millor manera de preparar-la és en infusió, la dosi és d'una cullera petita per tassa. Se'n pot prendre dues tasses al dia.

Les virtuts hepàtiques d'aquesta planta són molt interessants no solament actua contra la icterícia, també ho fa sobre els trastorns ocasionats pel mal funcionament del fetge, com són, (digestions difícils, eructes biliosos, herpes; etc.).

Es recomana fer una cura periòdica depurativa a la primavera, durant una novena. Si la volem emprar com a tònica, en beurem dues tasses al dia, el mateix que la cura anterior.

Es molt eficaç per rebaixar la sang, quan la pressió és alta, llavors la dosi serà de tres culleres grans per dia, i el tractament de dues a tres setmanes.

En temps de Plini el Vell, el seu ús era ja molt intens.

Aquest naturalista és autor d'una Història Natural que consta de 37 volums, on tracta de les plantes "benfícies" de la seva època.

El suc d'aquesta planta fa desaparèixer les taques vermelles i l'acalorament de la cara, en rentar-se-la amb ell.

UN HERBORISTA

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

MES DE SETEMBRE

NAIXEMENTS

Judit Torra Triquell dia 3

MATRIMONIS

Angel Guasch Farreny amb M.ª Montserrat Bobet Penella dia 6

Tomàs Rovira Anguera amb M.ª Cristina Pampalona Mora dia 27

Miquel Guix Rollan amb Isabel Márquez Ortiz dia 28

DEFUNCIONS:

Marià Ribera Herbera 15 Agost

Tomàs Vicens Teixidó "

Josefa Arriasol Santamaria, 60 anys, dia 5

Maria Parcerisa Santacreu, 84 dia 7

PLUJA CAIGUDA DURANT EL MES DE SETEMBRE

Dia 8	2.7	litres m. ²
" 20	0.9	"
Total	3.6	litres m. ²

L'Observador: DEUDAT PONT

AGRO-SIÓ, S. A.

Al servei de la pagesia de la comarca

Cereals, Adobs, Llavors, Herbicides, Insecticides

Ctra. d'Artesa Tel. 39 06 62
AGRAMUNT

L'Ajuntament Informa

S I O

En assolir-se el número 200 del Butlletí d'informació Municipal, cal deixar constància des d'aquesta secció de l'important servei que la publicació ha realitzat a la nostra comunitat mercès a totes aquelles persones que des del primer número, han fet possible la seva sortida mes rera mes.

TELEFONS

Des de fa algunes setmanes, el barri d'Almenara Alta compta amb servei telefònic. De moment ha estat instal·lat un telèfon públic. Com a ajut a la financiació d'aquesta obra la Diputació ha concedit una subvenció de 65.000 pessetes.

També el barri de Mafet estan d'enhorabona ja que han finalitzat els treballs de la instal·lació d'una vintena de telèfons a particulars.

OBRES

El Plenari del mes de setembre acordà comunicar al propietari de les cases n.º 1 i 3 del carrer de Sió, que porti a efecte el més ràpidament possible, la total demolició dels edificis, tal com explica l'expedient de ruïna aprovat en el seu dia, així com el tancat de tot el perímetre dels patis resultants.

Foren aprovats també en el mateix Ple els projectes d'aigües i clavegueram del carrer del Clos i el clavegueram de la Carretera de Balaguer. El primer per un import de 729.064 ptes. i 1.010.717 ptes. el segon.

S'ha remès a la Federació Espanyola de Futbol l'expedient de construcció d'uns vestidors amb coberta de grades i tribuna amb la corresponent petició de subvenció, imprescindible per a poder dur a terme aquesta important obra.

EL POU

El nostre popular Pou ens donà un ensurt a mitjans de setembre en detectar-se que la seva aigua podia. Naturalment es tanca la sortida d'aigües i s'investigà per persones especialitzades la causa o les causes de l'anomalia. Sembla ser que és motuada per l'obstrucció d'una claveguera d'allà prop. S'han pres, doncs, les necessàries mesures, primer per arranjar la claveguera i després per netejar el Pou perquè no hi quedi residus contaminants.

CIRCULACIO

Continuen els treballs d'ordenació i senyalització del trànsit pels carrers de la nostra vila. Ordenació necessària sobretot després de l'entrada en servei del Guarda Municipal que té cura de vetllar pel bon compliment de les normes de circulació i ordenances municipals.

Cal assenyalar l'àmplia col·laboració de la majoria d'agramuntins en aquesta tasca de fer més humana i agradable la nostra convivència en aquest aspecte. Lamentablement sempre hi ha una minoria irrespectuosa envers les normes de convivència que obliga a prendre mesures sancionadores en bé de la comunitat.

CULTURA

La gran al·luència de públic obligà prorrogar una setmana més l'exposició del Patrimoni Arquitectònic de la Ribera del Sió instal·lada en el Museu Municipal. Actualment s'està treballant en la recollida, catalogació i instal·lació de les peces del Museu. També està programada pel mes de novembre una exposició d'obres d'en Guillem Viladot que recentment ha exposat en sengles galeries d'art de Barcelona i Girona.

També referent al Museu, el Plenari del mes de setembre acordà sol·licitar de la Delegació Provincial del Ministeri de Cultura una subvenció destinada a les obres d'adequació i millora de les seves instal·lacions.

S'ha dirigit una sol·licitud a la Conselleria de Cultura de la

Generalitat en la que es demana que sigui declarada zona d'interès arquitectònic un indret d'aquest terme municipal en el que s'hi han trobat importants peces preibèriques.

ESCOLA DE MUSICA

A primers d'octubre començà el curs amb una assistència d'una vintena d'alumnes amb una majoria d'infants sense cap coneixement musical. Un bon planter per intentar retornar a la vila aquell ambient que un periòdic català reflectia en un article a últims d'agost.

FESTA MAJOR

El Consistori i el seu Consell de Festes dona les gràcies a tots els col·laboradors en algun aspecte de la Festa Major i a tots els agramuntins i comarcans per la participació i l'assistència en qualsevol dels actes. Sense tots plegats no s'hauria fet una Festa Major tan popular. Gràcies a tothom, i a veure si l'any que ve podem fer una Festa Major encara més reeixida!

INGRESSOS

128 llotges a 2.500	320.000
Entrades i abonaments	1.153.100
Aportació bar "escoltes"	9.000
Aportació "Casal" pels concerts	10.000
Col·laboracions (Caixa de Pensions, Caixa de Catalunya i Banc dels Pirineus)	73.000
TOTAL INGRESSOS	1.565.100

DESPESES

Propaganda Ràdio Tàrraga	10.800
Viatge dels grups de Natació i Gimnàstica	13.000
Piscolabis "Kipps" a grups de Natació i Gimnàstica	8.000
Havaneres, "Veus de Besalú"	45.000
Actuació i viatges de "La Salseta del poble sec"	108.000
Pallassos, "Pep, Saltimbanqui i Bocoï"	20.000
Orquestra Costa Brava	150.000
Sardanes, Cobla Comtal de Balaguer	22.000
Títelles, "Baliga-Balaga"	18.000
Conjunt Atlàntic	84.000
Viatge i actuació de Marina Rossell	58.000
Grup d'animació "La Capsa Màgica"	25.000
Orquestra Girona	140.000
Instal·lació llums exteriors a l'envelat	13.000
A Figueras, material de llibreria	910
A F.E.C.S.A. per contractació llum de l'envelat	3.438
Als portadors de gegants i capgrossos	3.400
A M. Bonet, per roba pel "Cuc"	1.065
A Decorador Zurita, per pintura pels murals	9.223
A Ferreteria Escolà, per pintura pel "Cuc"	4.574
A J. Areny, lots pels guanyadors dels murals	1.584
A E. Llagunes, per diversos trofeus	4.650
Impremta Pera, entrades i impressió de propaganda	8.709
J. M. ^a Guasch, per l'envelat	529.000
Drets d'autors, impost	34.213
Impost protecció de menors	23.886
TOTAL DESPESE	1.339.452

TOTALS (resultat final)

Total ingressos	1.565.100 pessetes
Total despeses	1.339.452 "
Total positiu Festa Major 1980	225.648 pessetes

Volem fer constar que l'estat de comptes, de fet, encara no està clos, ja que hi ha algunes factures pendents per pagar (el cost de la llum de l'envelat, l'arranjament dels altaveus de l'Ajuntament, els caramels i les cucanyes, etc.), que faran el curs normal de qualsevol factura presentada a l'Ajuntament, ja que el Consell de Festes també ha inclòs en la llista de les despeses qüestions (com són pintures, trofeus, transport de gegants i capgrossos) que normalment pagava l'Ajuntament i que, si bé estan en relació amb la Festa Major, no tenien res a veure amb l'envelat i les actuacions de la Plaça Mercadal.

GUARDERIA

Degut a la supressió de la classe per a infants de 3 a 4 anys que hi havia a les Escoles Nacionals, l'Ajuntament es planteja la creació d'una "guarderia municipal". De moment s'ha arribat a una solució entremitja, ja que s'ha aconseguit que funcioni una guarderia, on s'atenen preferentment els petits de 3 a 4 anys, però "autogestionària"; amb això volem dir que l'Ajuntament hi aporta els locals i el manteniment (llum, aigua, calefacció, neteja, etc.), mentre que el pagament de la persona responsable és un acord directe entre els pares i aquesta. La guarderia començà a funcionar el dia 17 de setembre; hi assisteixen una trentena d'infants que hi són atesos 8 hores al dia: de 9 a 1 i de 3 a 7.

PERMISOS D'OBRES

A Jaume Areny Solà, col·locació plaques de plàstic, terrassa de la casa, Plaça

A Joan Escolà Pla, per realitzar obres interiors, baixos de la casa del carrer de l'Aspi.

A Felícia Garcia Lora, concessió de pròrroga per acabar de construir el magatzem a la Carretera de Tàrraga.

A Josep Martorell Badia, per col·locar unes reixes a les finestres del taller de la seva propietat.

A Josep M.ª Farrerney Ortiz, per realitzar obres interiors i millora de la casa del carrer Avda. Ag. Ros.

A Josep M.ª Sans Xandre, col·locació plaques de plàstic, terrassa de la casa del carrer del Castell.

A Josep Penella Balasch, arreglar parat del corral, situat al carrer de Les Eres.

A Marcel Rovira Vilalta, per pintar la casa de la seva propietat, Urbanització Verge del Socors.

A Matilde Faixa Mesover, per canviar la porta d'entrada, Plaça de l'Olm.

A Jordi Bertran París, per realitzar obres interiors, Avda. J. Mestres.

A Coral d'Avui, d'aquesta Vila, per netejar el pati existent a l'immoble de la seva propietat, carrer La Portalada, i reconstrucció d'un tros de paret e la part del carrer del mateix immoble.

A Xavier Bernaus Vilanova, construcció d'una terrassa en la part del darrera de la casa de l'Av. J. Mestres.

A Magí Guasch Roure, per acondicionar un local per guardar el cotxe al corral de la seva propietat, de l'agregat de Les Puelles.

A Josep Ponce Pedraza, per obres interiors i arrebossar la façana de la casa, a l'agregat de Les Puelles.

A F. Ramon Romeu Folguera, per realitzar obres interiors a la casa del carrer de Sió.

A Antoni Viñals Castellà, per reconstruir una tanca a l'Avinguda de Catalunya.

PRESES D'AIGUA

Marcel·lí Paris Solé, pis de la seva propietat, Avd. J. Mestres.
Carme Roig Gaspà, idem.

Josep M.ª Giménez Badia, idem.

Segimon Bertran Serra, idem., Passeig Brufau.

Joan Boncompte Romeu, idem., Camí de Les Puelles.

Vicenç Melendo Bueno, idem., Agregat de Les Puelles.

ALTRES PERMISOS:

Perè Farrerney Portella, canvi material pel servei de taxi.

FACTURES APROVADES:

Dyna, treballs revisió contribució edificis Urbana	234.600
Estació Servei, carburants vehicles Municipals	22.074
Inst. N. Previsió, Assegurances Socials personal contractat, juliol	178.338
Prefabricats Porta, objectes pretensats	20.856
Bonaigua, dos filtres careta del gas	1.960
Inst. Nal. Batxillerat, enllumenat part proporcional aules E.G.B.	4.918
Daniel Lluch Julià, hores motocultor jardins	1.300
F.E.C.S.A., Força motriu, enllumenat públic i dependències	312.410
A. J. Fernández, reparacions en servei aigües potables	2.915
Cots i Lieza, Projecte acomesa aigües i clavegueram	167.165
Tecnologia Construcció Dyna, assignació mes d'agost	15.000
Comerç Joan Escolà, objectes servits els mesos de juliol i agost	93.112
Ind. Auxiliari Subministrament, compra 60 comptadors aigua	126.143
Miquel Marquilles, jornals invertits recollida escombraries	30.400
Pere Ramon, per caramels de la Festa Major	5.808
Ermengol Balaguero, jornals Paleta	164.202
Cots i Lieza, estudi tarifes d'aigües potables	22.500
Joan Jové Solé, treballs a Cte. Ajuntament	65.939
Comercial Eco, cintes màquines d'escriure	1.870
Amadeu Sangrà, per tapitzar 3 butaques	9.120
Angel Mas Grau, receptes de Beneficència	3.403
Ceràmica Pintó, materials de la construcció servits	11.479
Ramon Boleda, confecció cartell pel Museu Municipal	3.500
Joan Moloo, material de la construcció servits	21.079
Josep M. ^a Fernández, treballs efectuats xarxa de clavegueres	6.750
Magatzems Bcnct, per material servit a Cte. Ajuntament	14.077
Quinta Salut Alianza, iguala Metge, empleats pl.	7.290
Ind. Auxiliari Subministraments, reparació comptador 3.er trimestre	9.180
Ros-Roca, S.A., un torniquet camió neteja pública	3.600
Jaume Vidal Ricart, jornals neteja del Riu Sió	25.700
Inst. Nac. Batxillerat, enllumenat part proporcional aules E.G.B.	6.665
Ramon Llorens, treballs fustres	65.150
Pintures Vilalta, pintar els locals del Museu Municipal	49.300
Cia. Telèfons Nac. Espanya, abonament telèfons i conferències	20.546
Banc Crèdit Local d'Espanya, 3. ^a anualitat del Crèdit concedit	82.174

EL SENYOR JOSEP MARIA

per Guillem Viladot

Encara ara als seus setanta-cinc anys, camina estirat i lent, rítmic i dolç. La seva mirada té un punt d'il·lusió que penetra llums i somnis. I els seus llavis, quan somriu, s'estiren com les riberes d'un riu. L'altre dia el vaig trobar pel carrer, a Barcelona. Anava sol; només l'acompanyava un bastó negre amb puny de plata. Al cap, com sempre, hi duia un barret gris.

—Què fan els ametllers?

Li vaig explicar què feien els ametllers. M'ho vaig haver d'inventar perquè gairebé no n'hi ha cap. Ara, en aquest temps, les botigues de les masies eren plenes d'ametlles. Les dones, entre panistra de mitjons i panistra de llençols, les esquitllaven. A mesura que es perden les feines i els oficis, es perden mots. I quan arribi que tots fem les mateixes coses, tots parlarem les mateixes beceroles.

—Què fan les oliveres?

Li vaig haver d'explicar què feien les oliveres. M'ho vaig haver d'inventar. Les han arrencades totes, les oliveres. Les lliguen una cadena a la soca i amb el tractor estiren fins que les arrels estripen la terra i surten de dins. En començar les boires, les dones anaven a plegar olives. Estenien les borrasses a terra i... Ja no en té ningú de borrasses. En perdre les coses perdem els noms.

—Què fan les vinyes?

Li vaig haver d'explicar què feien els ceps, els pàmpols, els raïms, les botes, les portadores, els piadors, els trulls... Ara, a finals d'estiu i a començaments de tardor tots aquests estris surten als carrers. Les dones, amb els ulls esbatanats, des de les finestres i els balcons guaitaven com els seus homes, i els homes de les altres dones, piaven amb els seus peus despulats i les cames despulades, tot proclamant eroticitats mínimes. M'ho vaig haver d'empescar tot. Ara els homes juguen al bingo o miren la tele, i les dones tenen la mirada distreta. En canviar les direccions eròtiques canvien els noms.

—Què fan els oronells?

Li vaig haver d'explicar què feien els oronells i les falzilles. A les postrimeries del temps calent, oronells i falzilles es reunien amb grans vols i emigraven. Eren com banderes que es despedien de la gaubança, de la llibertat, del caliu, de l'amor que havia estat possible durant l'estiu. A les eres, les orenetes inventaven corones per als batedors. Als racons de les bigues de les entrades, els falziots penjaven els nius. Damunt l'enamorament de les dones, els oronells brodaven tendreses que no s'atrevien a lliurar a la pell de l'amo. En desaparèixer els ocells quedem dejuns dels seus noms.

—Què fan els clergues?

Li vaig haver d'explicar què feien els capellans. Els homes del país no han anat gaire mai a missa. Sempre ha estat una qüestió de dones. Les dones, als oficis, descansaven i explicaven a la divinitat el malament que s'ho passaven amb un mascle o poc dotat o massa exigent. Ara només van als serveis religiosos les fidelitats de sempre. M'ho vaig haver d'empescar tot. Tot el que de grandesa, de seducció tenien les litúrgies de les llums, dels altars, dels daurats, dels revestiments, dels encens, de la paraula. Ara, en perdre la fe, o en abandonar la voluntat, els mots van esmaperduts. I la divinitat es queda sola, cada cop més ella mateixa, sense mots i atributs que la puguin identificar. I arribarà un dia que anomenar-la serà anomenar la solitud absoluta: el desert de l'home.

El senyor Josep M.^a em preguntà per moltes més coses. Al final vaig ser jo qui li vaig interrogar. Li vaig dir què feia ell. I em contestà:

—El de sempre: menjar poc, caminar molt i somniar força.

Mentre tornava cap a casa vaig rumiar aquesta resposta. I em vaig adonar que tots plegats mengem massa, que qui més qui menys va a cavall, i que ningú no fa cas dels somnis. I vaig preguntar-me quina seria la nostra manera de viure un cop que ningú no somniés.